

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

MANTO-KABAN ÜRETİMİ

ANKARA 2006

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. MANTO-KABAN KESİMİ	3
1.1. Model Analiz İşlemleri	3
1.2. Asgari Çalışma Talimatı Hazırlama İşlemleri.....	6
1.3. Kalite Niteliklerini Belirleme İşlemleri	7
1.3.1. Manto-Kaban Üretimi Kalite Nitelikleri Tablosu.....	8
1.4. Manto- Kaban Kesim İşlemleri.....	9
1.4.1. Kumaşı Kesime Hazırlama İşlemleri.....	9
UYGULAMA FAALİYETİ	9
1.4.2. Manto- Kaban Kalıplarını Kumaşa Yerleştirme İşlemleri.....	11
UYGULAMA FAALİYETİ	11
1.4.3. Manto-Kaban Kesim İşlemleri	16
UYGULAMA FAALİYETİ	16
ÖĞRENME FAALİYETİ - 2	18
2. MANTO - KABAN DİKİMİ	18
2.1. Manto-Kaban Dikim Planı Hazırlama İşlemleri	18
2.1.1. Manto-Kaban Dikim Planı.....	18
2.2. Manto-Kaban Dikim işlemleri	21
UYGULAMA FAALİYETİ	21
ÖĞRENME FAALİYETİ - 3	67
3. MANTO-KABAN SON ÜTÜ VE SON KONTROLÜ	67
3.1. Manto-Kaban Son Ütüleme İşlemleri	67
UYGULAMA FAALİYETİ	69
3.2. Manto-Kaban Son Kontrol İşlemleri.....	72
UYGULAMA FAALİYETİ	72
3.3. Manto-Kabanda Kritikler Doğrultusunda Düzeltme İşlemleri.....	77
UYGULAMA FAALİYETİ	77
MODÜL DEĞERLENDİRME	79
KAYNAKÇA	80

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD144
ALAN	Giyim Üretim Teknolojisi
DAL/MESLEK	Hazır Giyim Model Makineci
MODÜLÜN ADI	Manto- Kaban Üretimi
MODÜLÜN TANIMI	Kadın manto-kaban model seçiminin, kesiminin, dikiminin, son ütü ve son kontrol işlemlerinin anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	“Kadın Yelek Üretimi I-II” modüllerini başarmış olmak.
YETERLİK	Manto- kaban üretmek.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam sağlandığında tekniğe uygun manto-kaban üretimi yapabileceksiniz. Amaçlar <ul style="list-style-type: none">➤ Manto-kaban ana ve yardımcı malzemelerini tekniğe uygun kesebileceksiniz.➤ Manto-kaban dikimini tekniğe uygun yapabileceksiniz.➤ Manto-kaban son ütü ve son kontrol işlemlerini kalite niteliklerine uygun olarak yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Uygun aydınlatmanın yapıldığı ortam, düz sanayi dikiş makinesi, kumaş, astar, tela, dikiş ipiliği, aksesuarlar, kesim kalıpları, makas, toplu iğne, çizgi taşı, model föyü ve örnek numune, ütü, paskala, kol tahtası, ölçü tablosu, mezura.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri belirlemek amacıyla, öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme aracıyla değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Günümüzde giyime artık ihtiyacın yanı sıra kişinin görüş ve düşüncelerini yansıtan, kendine güven duygusunu geliştiren, başkaları üzerindeki etkiyi artıran bir tüketim maddesi olarak bakılmaktadır.

Bir üst giyim olan manto-kaban, sonbahar kış mevsimlerinde kullanılması nedeniyle kumaş tercihi bu doğrultuda yapılır (Kaşmir, kaşe, süet, nubuk, vb.). Değişik kup, cep, yaka, kapanma çalışmalarıyla model zenginliği sağlanır. Giyileceği yer ve zamana göre uygun renk ve tarzda üretilir. Uygun yardımcı malzeme ve aksesuarlarla görünüm zenginleştirilir.

Bu modülde “Manto – Kaban Üretimi ” için gerekli model analizi, asgari çalışma talimatları, kalite nitelikleri formlarını, makine parkını oluşturarak manto-kaban üretimi, kontrolü, ütüsü konuları ile ilgili bilgiler bulacaksınız.

Bu modül ile verilen bilgiler sektörle iş birliği içinde hazırlanmıştır. Alacağınız bu modül eğitimi ile manto-kaban üretimi becerisi geliştirerek sektörde bu alanda faaliyet gösteren firmalarda rahatlıkla görev alabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında ana ve yardımcı malzemeleri kesim tekniğine uygun bir şekilde kesebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Manto-kaban üretimi yapan bir işletmeye giderek model analizi, asgari çalışma talimatı ve kalite nitelikleri formlarını alıp inceleyiniz. İncelediğiniz manto-kaban modelinin kesim işlemlerini gözlemleyiniz. Gözlem aşamasında şu işlem basamaklarına dikkat ediniz:

- Manto-kaban kumaşını kesime hazırlama
- Manto-kaban kalıplarını kumaşa yerleştirme
- Manto-kaban kesimi

Sektörde yaptığınız araştırmanın sonuçlarını derste arkadaşlarınız ile paylaşınız. Sonuçları karşılaştırınız, ortak ve farklı yönleri belirleyiniz.

1. MANTO-KABAN KESİMİ

1.1. Model Analiz İşlemleri

Model analizi, modelin ilk numune hazırlığında oluşturulmalıdır. Bu modülde üretimi esas alınan kadın manto-kabanının model analizi aşağıda verilmiştir.

MODEL ANALİZİ					
FİRMA ADI:	BEDEN NO: 38	İŞ NU: SAYFA NU:			
ÜRÜN: Manto-kaban	TARİH:	SEZON:			
GRAFİK ÇİZİM		ÖLÇÜ TABLOSU	36	38	40
		A Ön omuzdan boy	94,0	95,0	96,0
		B Göğüs çevresi	48,5	50,5	52,5
		C Bel	44,0	46,0	48,0
		D Basen	53,0	55,0	57,0
		E Etek ucu	63,0	65,0	67,0
		F İki omuz ucu arası	41,0	42,0	43,0
		G Kol boyu	62,5	63,5	64,5
		H Kol ağzı	14,5	15,0	15,5
		I Kol evi	20,3	21,0	21,7
		MODEL ANALİZİ		J Pazu	18,8
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ayaklı şömize yakalı ➤ Ön ve arkada kol evinden (dior) kuplu ➤ Önden tek sıra ilik düğme kapanmalı ➤ Önde iki adet eğimli yerleştirilen fletö cep ➤ Arka ortası dikişli ➤ Kol; iki parçalı, kol ucu yırtmaçlı ➤ Yaka ayağı yüksekliği 4,5 cm ➤ Etek evaze formu ➤ İlk ilik yaka ayağında ➤ İlik arası mesafeleri 14 cm. <p>Dikiş payları</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Regula yapılacak parçalarda 2 cm (ön orta, ön kup, mostra, yaka, pervaz) ➤ Arka beden ve kollarda 1 cm ➤ Etek ucu ve kol ağzı 4 cm 		K Kol yırtmaç	13,0	13,0	13,0
		L Yaka açıklığı	21,5	22,0	22,5
		M Yaka düşüklüğü	11,5	12,0	12,5
		N Yaka yüksekliği	14,5	14,5	14,5
		O Yaka ayağı yüksekliği	4,5	4,5	4,5
		P Yaka ucu	10,0	10,0	10,0
		Q Cebin omuzdan mesafesi	43,0	44,0	4,5
		R Ceb boyu	14,5	15,0	15,0
		S Ceb eni	4,5	4,5	4,5

PARÇA LİSTESİ		
KUMAŞ	TELA	ASTAR
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ön beden x 2 ➤ Ön kup x 2 ➤ Arka parça x 2 ➤ Arka kup x 2 ➤ Mostra x 2 ➤ Fleto x 2 ➤ Üst yaka x 2 ➤ Yaka ayağı x 2 ➤ Alt kol x 2 ➤ Üst kol x 2 ➤ Arka pervaz x 1 ➤ Fleto karşılık x 2 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ön beden x 2 ➤ Ön kup x 2 ➤ Mostra x 2 ➤ Arka sırt x 2 ➤ Arka kup kol evi x 2 ➤ Pervaz x 1 ➤ Üst kol oyuntu x 2 ➤ Kol yırtmacı x 2 ➤ Yaka x 2 ➤ Yaka ayağı x 2 ➤ Etek ucu telası x 1 ➤ Fleto x 2 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ön beden x 2 ➤ Arka x 2 ➤ Arka kup x 2 ➤ Üst Kol x 2 ➤ Alt kol x 2 ➤ Askılık x 1 ➤ Alt cep torba x 2 ➤ Üst cep torba x 2
ALINACAK MALZEMELER		
Kumaş	Astar	Düğme
<ul style="list-style-type: none"> ➤ 8x6 ekose deseninde kumaş için:140cm ende 2,83 metre (Ekose desen büyüklüğü metrajı etkiler) ➤ Düz kumaşlarda:140 cm ende 2,45 metre 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 90 ende 2,56 metre 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 7 adet
Etiket	Tela	Şerit tela (Genişlik: 2cm)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beden etiketi 1 adet ➤ Marka etiketi 1 adet ➤ Bakım etiketi 1 adet 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 90 cm ende 2,67 metre 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ön orta kenar, ön yaka oyuntusu ve ön omuzlar için;4 mt
Vatka	Fitil	İp tela
<ul style="list-style-type: none"> ➤ 1 çift vatka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 1 çift fitil 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kol çevresi için; 1 mt

1.2. Asgari Çalışma Talimatı Hazırlama İşlemleri

Asgari çalışma talimatları, bütün üretimin aynı kalite düzeyinde üretilmesi için belirleyicidir. Üretim bölümü bu talimatlara bağlıdır.

ASGARI ÇALIŞMA TALİMATLARI
Firma: Ayfir
Ürün: Manto- kaban
Beden Nu: 34- 36- 38- 40- 42- 44
Sayfa/ İş No:
Tarih/ Sezon:
DİKİŞLER <ol style="list-style-type: none">1. Dikiş payları 10 mm'dir.2. Regula parçalarında (ön, ön kup, pervaz) düzeltme yapıldıktan sonra dikiş payı 10 mm'ye indirilir.3. Birleştirme (çatma) dikişlerinde dikiş sıklığı 1 cm'de 4 batış olmalıdır.4. Bütün dikiş başlangıcı ve sonlarında sağlamlaştırma yapılmalıdır.5. Kumaş kenarlarının saçaklanmaması ve iç kısmın temiz çalışılması için oyuntular hariç diğer bütün kenarlara 3 iplik overlok çekilmelidir. Overlok genişliği 0,5 cm'dir.6. Arka orta, ön - arka kuplar ve yan dikişlerde, bel çıtı ile etek ucu arasında, üst- alt kol birleştirme dikişlerinde ve kol bedene takıldığında kare ve çizgilerin denk gelmesine dikkat edilmelidir.7. Kumaşa uygun nitelikte iplik kullanılmalıdır. İplik no:120 Nm8. Kumaşa uygun iğne seçilmelidir. İğne no:14/90
YAKALAR <ol style="list-style-type: none">1. Yakada her iki uçta kare ve çizgiler aynı olmalıdır.2. Üst yaka ve yaka ayağı birleştirildiğinde, arka ortasında kare ve çizgiler birbirini takip etmelidir.3. Yaka ortadan ikiye katlandığında, iki tarafta düzgün ve eşit olmalıdır.4. Üst yakada kalınlık yapmaması için paylar kademeli kesilmelidir.5. Yaka uçları düzgün döndürülmelidir.6. Yaka ayağı ve üst yaka birleşiminde paylar ikiye açılıp ütülenmeli, dikişin her iki kenarına da çima (Tampon çima) çekilmelidir.7. Yaka bedene düzgün takılmalı pili veya büzgü olmamalıdır.8. Yaka ayağı uç formu her iki kenarda aynı ve düzgün olmalıdır.9. Arka ortaya askılık tutturulduktan sonra yaka bedene takılmalıdır.
BASKILAR <ol style="list-style-type: none">1. Paylar etek ucunda ve kol ağızlarında orantılı katlanmalı ve net görüntü sağlanmalı, çekme ve dönme yapmamalıdır.2. Paylar katlandıktan sonra kuplarda, yanlarda ve arka ortada dikiş paylarına sağlamlaştırma dikişine tutturulmalıdır. Kolda kol alt dikişi payına tutturulmalıdır.3. Birleştirme dikişi olmayan bölümler (Önde mostra ve kol ucunda)çift yapışkan yüzeyli (Baskı telası / Fledon) ile tutturulmalıdır.

ETİKET

1. Beden etiketi; marka etiketi ince ise sağ yana, kalın ise alt kısma ortalanarak tutturulur.
2. Marka etiketi; arka pervaza dört kenarından düz dikiş ile dikilmelidir.
3. Bakım etiketi; astar sol yan dikişinde bel çıtından 4cm aşağıdan başlayacak şekilde dikilmelidir.

CEPLER

1. Her iki cep fletosu aynı formda hazırlanmalıdır.
2. Cepler her iki beden parçasında aynı kare ve çizgide olmalıdır.
3. Fleto parçası beden kare ve çizgileriyle uyumlu olmalıdır.
4. Cep eni ve boyu cebin bütününde aynı olmalıdır.
5. Cep ağzında köşeler aynı hizada düzgün olmalı ve sağlamlaştırılmalıdır.
6. Cep torba çevresinin gergin dikilmemesine dikkat edilmelidir.

ASTAR- ASTARLAMA

1. Kumaşın ana rengine uygun, sık dokumalı astar kullanılmalıdır.
2. Birleştirme dikişleri düzgün ve net olmalıdır.
3. Astarlama tulum şeklinde yapılmalıdır.
4. Astar omuzda ve kol altında kaymaması için tutturulmalıdır.
5. Astar arka ortasında hareket rahatlığı sağlamak için pili çalışılmalıdır.
6. Astar klapa kenarındaki yedirme göğüs hizasında yapılmalıdır.

1.3. Kalite Niteliklerini Belirleme İşlemleri

Bir ürünün üretimi sırasında sahip olması gereken nitelikleri belirtir. Kalite nitelikleri ölçülebilir olması açısından sayısal değerlerle ifade edildiği gibi (niteliksel), dikişlerde kare ve çizgilerin birbirini tutması, yaka ve kol formu vb gibi (Niceliksel) özellikleri de değerlendirilir. Bu modülün dikiminde esas alınan manto-kaban üretiminin kalite nitelikleri standart değerleriyle ile kabul edilebilir tolerans değerleri aşağıda verilmiştir.

1.3.1. Manto-Kaban Üretimi Kalite Nitelikleri Tablosu

Kalite Nitelikleri									
Ürün: Manto- Kaban									
İşlem basamağı: Manto- kaban dikimi									
Ölçü tablosu	34	36	38	40	42	44	Tolerans	Düzeltilmeler	
							cm		
							+/-		
Ön omuzdan boy	93,0	94,0	95,0	96,0	97,5	99,0	1,0		
Göğüs çevresi	46,5	48,5	50,5	52,5	55,5	58,5	1,0		
Bel	42,0	44,0	46,0	48,0	51,0	54,5	1,0		
Basen	51,0	53,0	55,0	57,0	60,0	63,0	1,0		
Etek ucu	61,0	63,0	65,0	67,0	70,0	73,0	1,0		
İki omuz ucu arası	40,0	41,0	42,0	43,0	44,5	46,0	0,5		
Kol boyu	61,5	62,5	63,5	64,5	65,5	66,0	1,0		
Kol ağzı	14,0	14,5	15,0	15,5	16,2	16,9	0,5		
Kol evi	19,6	20,3	21,0	21,7	22,6	23,5	0,5		
Pazu	18,1	18,8	19,5	20,2	21,1	22,0	0,5		
Yırtmaç	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0	0,5		
Yaka açıklığı	21,0	21,5	22,0	22,5	23,0	23,5	0,5		
Yaka düşüklüğü	11,5	11,5	12,0	12,5	13,0	13,5	0,5		
Yaka yüksekliği	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	0,5		
Yaka ayağı yüks.	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	0		
Yaka ucu	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	0		
Cebin omuzdan mesafesi	42,0	43,0	44,0	4,5	46,2	47,4	1,0		
Cep boyu	14,5	14,5	15,0	15,0	15,5	15,5	0		
Cep eni	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	0		

Tablo 1.1: Kalite Nitelikleri Tablosu

NOT: Düzeltilmeler sütununa örnek ürünün üretimi esnasında değiştirilmesi uygun görülen ölçüler var ise yeni ölçü değerleri ile birlikte ilgili sütunun karşısına yazılır. Seri üretime başlamadan önce yapılan değişiklikler tekrar örnek dikimle kontrol edilmelidir.

1.4. Manto- Kaban Kesim İşlemleri

1.4.1. Kumaşı Kesime Hazırlama İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
Kumaş kontrolü Kesim öncesi; kumaş hataları, kanat farkı, buhar çekmesi ve atkı eğriliği gibi kontrolleri yapınız.	Kumaşın amaca uygunluğunu belirleyen; yırtılma ve sürtünme mukavemeti, dikiş açması, sıyrılmaya derecesi, boncuklanma, buruşmazlık, çekme, boya haslıkları, su geçirgenliği, ışığa, yıkamaya, kuru temizlemeye, kimyasal maddelere karşı gösterdikleri mukavemetler vb. gibi istenebilecek özellikler kumaş spariş verilirken tedarikçiye bildirilir.
Kumaş serme Kumaşı açarak dinlendiriniz.	Masa yüzeyinin temiz, düzgün ve pürüzsüz olmasına dikkat ediniz.
Açık ende seriniz.	Kumaş enine uygun serim masası seçiniz. Kareli ve çizgili kumaşlarda çift kat yerleşimde kare ve çizgilerin birbiriyle çakışmasına dikkat ediniz. Çift kat yerleşimlerde kumaş yüzünün içte kalmasına dikkat ediniz.
Kumaşın en az bir uzun kenarını masanın kenarı ile çakıştırınız.	Tek kat açık yerleşimlerde kumaş yüzünün altta olmasına dikkat ediniz.
Kumaş enini düzeltiniz.	Kumaşı çok gergin ya da gevşek bırakmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçütlerine göre değerlendiriniz.

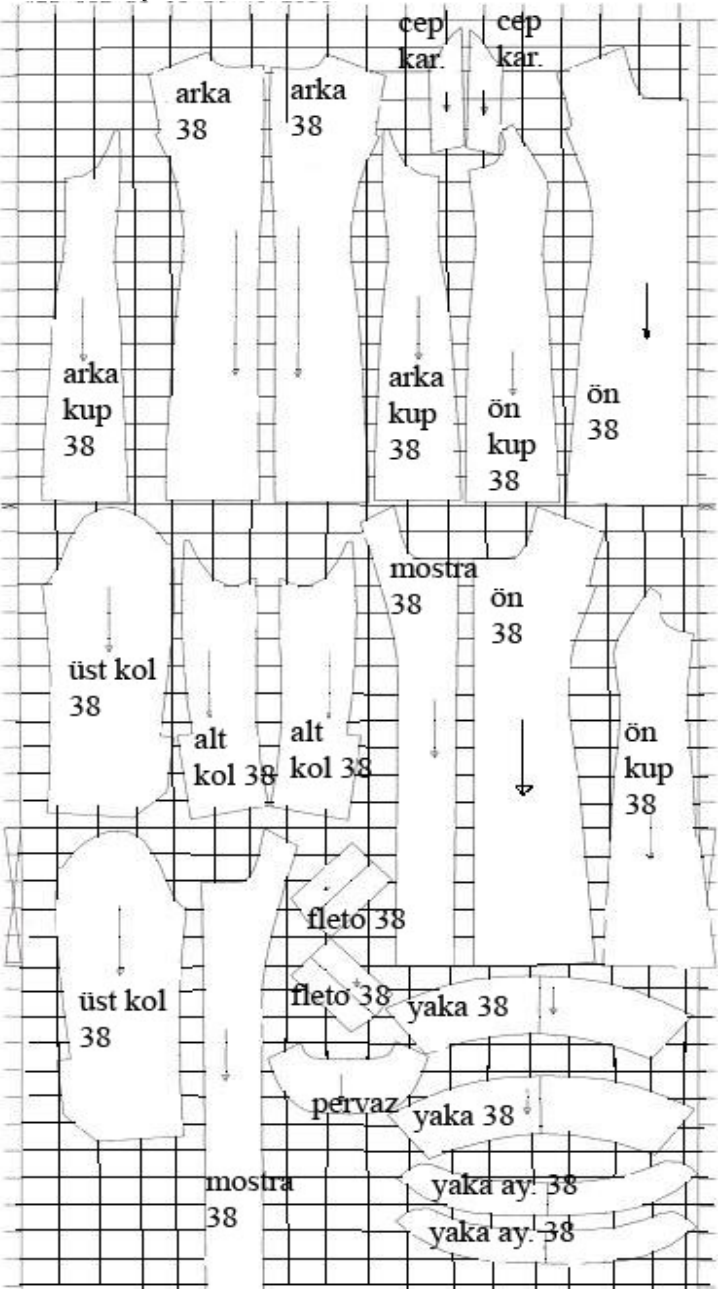
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	İş önlüğünü giyip gerekli güvenlik önlemlerini aldınız mı?		
2	Modeli analiz ederek analiz formu hazırladınız mı?		
3	Modele göre asgari çalışma talimatlarını belirlediniz mi?		
4	Modelin kalite niteliklerini belirlediniz mi?		
5	Kumaş ve yardımcı malzemelerinizi kontrol ettiniz mi?		
6	Kumaşı özelliğine göre kesime hazırladınız mı?		
T O P L A M			

DEĞERLENDİRME

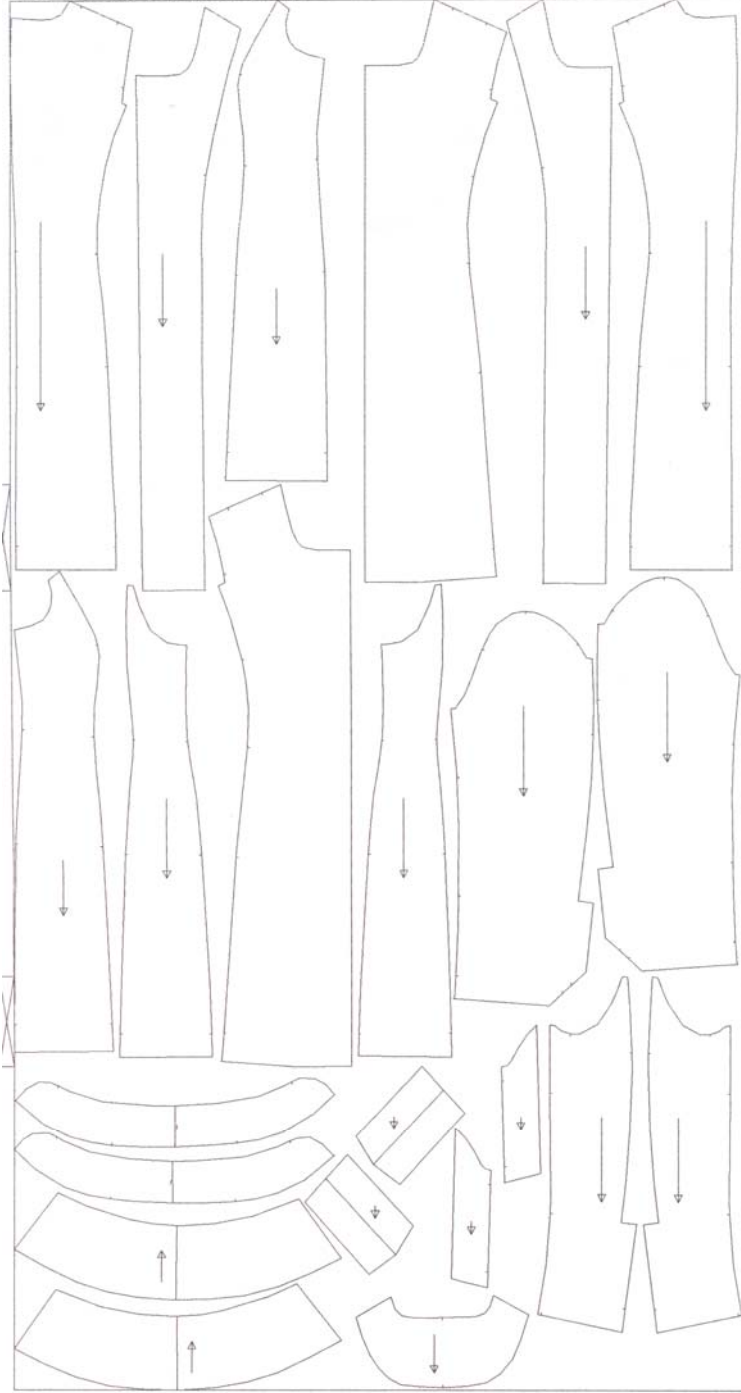
Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa faaliyete dönerek tekrarlayınız. Yoksa sonraki uygulama faaliyetine geçiniz.

1.4.2. Manto- Kaban Kalıplarını Kumaşa Yerleştirme İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
<p>Kareli ve çizgili kumaşlarda kalıbı kumaşa yerleştirme planı (Tam Pastal Resmi) Kumaş Eni: 140 cm</p> <p>Kumaş Boyu: 283 cm</p>	<p>Kalıp ve kumaşın düz boy iplik yönüne dikkat ediniz.</p> <p>Sağ ve sol bedenlerin aynı kare ve çizgi hizasında olmasına dikkat ediniz.</p> <p>Bütün kalıpların kumaşa düzgün ve eksiksiz yerleştirilmesine dikkat ediniz.</p> <p>Sabitleme işleminde uygun malzeme kullanmaya (Mandalla masaya tuturma veya ağırlık koyarak) özen gösteriniz.</p> <p>Tüm parçalarda bel çıtu ile etek ucu arasında kare ve çizgilerin denk gelmesine dikkat ediniz.</p> <p>Küçük parçaları büyük parçaların arasına yerleştirerek kumaştan tasarruf sağlamaya özen gösteriniz.</p>

Düz kumaşlarda kalıbı kumaşa yerleştirme planı
Kumaş eni: 140cm

Düz kumaşlarda kalıplar çift yönde de yerleştirilebilir. Ancak dokumalarda dokuma yönü dikkate alındığında renk oluşturmaması için genelde aynı yönde kalıp yerleşimi tercih edilir.

Aynı yerleşim planı tüy ve desen yönü olan kumaşlar içinde uygulanabilir.

En ekonomik yerleştirmeyi yapabilmek için önce büyük sonra küçük kalıpları düz boy ipiliğine dikkat ederek yerleştiriniz.

Astar kesim planı (Tam Pastal)

Astar eni: 90cm

WED JUL 05 15:15:19 2000

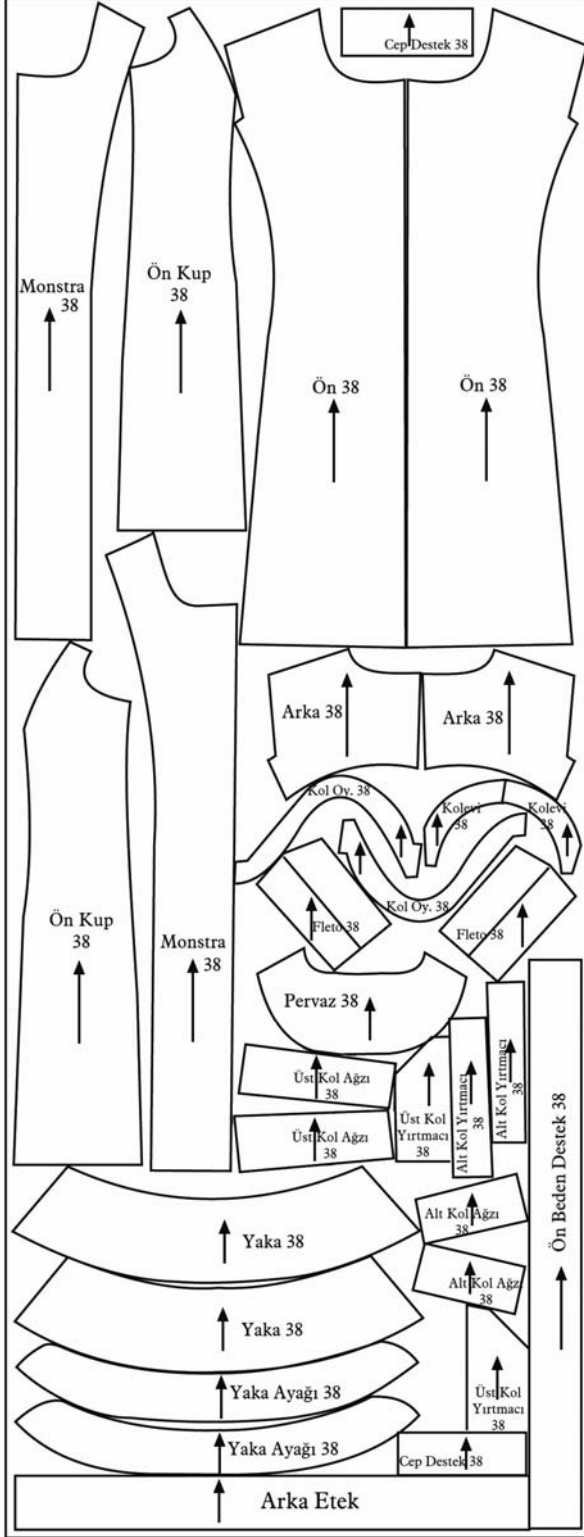
Astar Boyu: 256 cm

Astar kumaşının kaymaması için kumaş D.B.İ. kenarını masaya mandallarla sabitleyebilirsiniz.

Ağırlık koyarak kalıpları masaya sabitleyebilirsiniz.

Kalıpları yerleştirirken astar kumaşının kaydırılmamasına dikkat ediniz.

Tela Kesim Planı
Tela eni: 90 cm

Tela yapışkan yüzeyini içte yüz yüze olacak şekilde yerleştiriniz.

Tela Boyu: 225 cm

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçütlerine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	İş önlüğünü giyip gerekli güvenlik önlemlerini aldınız mı?		
2	Kumaşı kesim masasına bir uzun kenarı masa kenarına denk gelecek şekilde serdiniz mi?		
3	Pastal verimliliğini en üst düzeyde tutabilmek için öncelikli olarak büyük, aralara küçük parçaları yerleştirdiniz mi?		
4	Kalıpları önde, kupta, yan dikişte, arka ortasında ve kolda belirtilen yerlerde kare ve çizgiler birbirini takip edecek şekilde yerleştirdiniz mi?		
5	Kalıpları eksiksiz yerleştirip yerleştirmedini kontrol ettiniz mi?		
TOPLAM			

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa faaliyete dönerek tekrarlayınız. Yoksa sonraki uygulama faaliyetine geçiniz.

1.4.3. Manto-Kaban Kesim İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
<p>Kalıpların etrafından önce büyük parçaları sonra küçük parçaları kesiniz. Çıtları atarak kalıpları alınız.</p>	<p>Kesilecek kumaşın ham maddesine uygun olan kesici bıçak yüzeylerinin kullanılmasına ve kumaşın kesim esnasında masa yüzeyinden kaydırılmamasına özen gösteriniz. Esnetilmeden düzgün bir şekilde kesilmesine dikkat ediniz. Çıtları en fazla 0,5cm atınız. Kesimde güvenlik kurallarına ve talimatlara uyunuz.</p>
<p>Astar kesim işlemini yapınız.</p> 	<p>Kesim esnasında astarın kaydırılmamasına dikkat ediniz. Astar kenarlarına çıtları atınız. Astar da pens yerlerini belirleyiniz.</p>
<p>Tela kesim işlemini yapınız.</p>	<p>Kesimde güvenlik kurallarına ve talimatlara uyunuz.</p>

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçütlerine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	İş önlüğünü giyip gerekli güvenlik önlemlerini aldınız mı?		
2	Uygun kesim aracını seçtiniz mi?		
3	Kesim araç gereçlerini kullanırken kullanım talimatlarına uydunuz mu?		
4	Kesim işlemine büyük parçalardan başladınız mı?		
5	Kesim işlemi sırasında kumaşı esnetmemeye dikkat ettiniz mi?		
6	Kesilen parçalar üzerine gerekli çıtları attınız mı?		
TOPLAM			

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine dönerek tekrarlayınız. Yoksa 2. Öğrenme Faaliyeti'ne geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında manto-kaban üretim işlemlerini tekniğine uygun yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Manto-kaban üretimi yapan bir işletmeye giderek üretim aşamalarını inceleyiniz. Manto-kaban üretimi işlem basamaklarını ve kullanılan dikiş tekniklerini dikkatlice gözlemleyiniz.

Sektörde yaptığınız araştırmanın sonuçlarını derste arkadaşlarınız ile paylaşınız. Araştırma sonuçlarınızı arkadaşlarınızın sonuçları ile karşılaştırınız. Ortak, farklı yönleri sebepleri ile tartışınız.

2. MANTO - KABAN DİKİMİ

2.1. Manto-Kaban Dikim Planı Hazırlama İşlemleri

Dikim planı, bir ürünün imalatı sırasında izlenen işlemlerin sırasını ve bu işlem basamaklarında kullanılan makineleri tanımlayan formdur. Bu plana göre mevcut insan gücü ve araç gereçlerin potansiyeli değerlendirilip minimum iş gücü ile maksimum verimlilik hedeflenerek üretim bantı oluşturulur.

2.1.1. Manto-Kaban Dikim Planı

DİKİM PLANI				
Ürün : Manto – Kaban		Tarih :		
Hazırlayan: AYFİR		Sezon:		
Üretim sıra nu	Akış basamakları	Çalışma aracı	Tahmini zaman	Ölçülen zaman
1	Ön beden, sağ ön beden destek, ön kup, mostra, arka beden, arka kup, üst ve alt kol, yaka parçalarına ve pervaza tela yapıştırma	ÜTÜ		
2	Ön beden, ön kup regulası	MAKAS		
3	Ön bedene şerit tela yapıştırma	ÜTÜ		
4	Mostra regulası	MAKAS		
5	Ön beden ve ön kupa cep yeri işaretleme	KALEM		
6	Overlok çekme	3 İPL OVL		
7	Ön ve ön kupları birleştirme	DSM		

8	Arka orta birleştirme	DSM		
9	Ön kup, arka orta, arka kup dikiş paylarını açma	ÜTÜ		
10	Cep yerine destek telası yapıştırma	ÜTÜ		
11	Fleto cep şekil ütüsünü yapma	ÜTÜ		
12	Fleto hazırlama ve alt cep torbalarına karşılık tutturma	DSM		
13	Cep yeri çizimi	ŞABLON		
14	Cep astar karşılığını dikme	DSM		
15	Fleto ve alt cep torbasını bedene tutturma	DSM		
16	Fleto cep çıklatma ve çevirme	MAKAS		
17	Cep kenarlarını tutturma	DSM		
18	Üst cep torbasını dikme, torba altını kapama, cep ağzını tutturma	DSM		
19	Mostra birleştirme	DSM		
20	Mostra dikiş payını kademeli olarak kesme	MAKAS		
21	Mostra çima çekme (Tampon çima)	DSM		
22	Mostra ile beden etek ucunu birleştirme	DSM		
23	Yan dikişleri birleştirme	DSM		
24	Dikiş paylarını ve mostrayı ütüleme	ÜTÜ		
25	Kol oyuntusuna fitil tela yapıştırma	ÜTÜ		
26	Ön uzunluk kontrolü (Ara kontrol)	MEZÜR		
27	Arka etek ucuna tela yapıştırma ve etek ucu kıvrırma	ÜTÜ		
28	Arka pervaz regulası	MAKAS		
29	Pervaz ve bedende omuzların birleştirilmesi	DSM		
30	Arka bedenle kupları birleştirme	DSM		
31	Üst –alt kol parçasını birleştirme	DSM		
32	Kol ucuna yırtmaç çalışma	DSM		
33	Kol yırtmacı çıklatma	MAKAS		
34	Kol arka dikiş paylarını açma ve kol ucunu ütüleme	ÜTÜ		
35	Alt kol ucu kıvrırma payını ve alt-üst kol yırtmaç kenarlarını yırtmaç boyunca dikme	DSM		
36	Kol alt dikişini dikme	DSM		
37	Kolda oyuntuya büzgü çalışma	DSM		
38	Kol üst büzgülerini yedirme	ÜTÜ		
39	Kol form ütüsü yapma	ÜTÜ		
40	Pervaz ve beden omuz paylarını açma	ÜTÜ		
41	Kolu bedene takma	DSM		
42	Kol formu kontrolü (Ara kontrol)	MANKEN		
43	Yaka parçaları regulası	MAKAS		
44	Üst yakayı birleştirme	DSM		
45	Payları kademeli kesme ve çevirme	MAKAS		

46	Yaka çıması (Tampon çıma)	DSM		
47	Yakaya dönüş payı vererek payları düzeltme	MAKAS		
48	Yaka ayağını üst yaka ile birleştirme	DSM		
49	Payları açarak ütüleme	ÜTÜ		
50	Yaka ayağına çıma çekme (Tampon çıma)	DSM		
51	Yaka ucu dikişini tamamlama	DSM		
52	Yaka form ütüsü	ÜTÜ		
53	Askılık hazırlama ve bedene tutturma	DSM		
54	Yakayı bedene takma	DSM		
55	Payları ütüleme	ÜTÜ		
56	Payları tutturma	DSM		
57	Yaka formu kontrolü	MANKEN		
58	Kol destek fitilini takma	DSM		
59	Vatka tutturma	DSM		
60	Astar ön penslerinin çizimi	DSM		
61	Astarda ön penslerin dikimi, arka ortasını, arka kupları, omuzları, yanları, kol parçalarını birleştirme	DSM		
62	Astar dikiş paylarını ütüleme	ÜTÜ		
63	Astar kolunu bedene takma	DSM		
64	Astarı bedene tulum dikme	DSM		
65	Astar ile bedenın etek ucunu kapatma	DSM		
66	Etek ucuna overlok çekme	3 İPL OVL		
67	Astar omuz ve kol altını bedene tutturma	DSM		
68	Kol ağzını tulum dikme	DSM		
69	Kol ağzı ve etek ucunda baskı paylarını tutturma	DSM		
70	Mostrayı baskı telası ile sabitleme	ÜTÜ		
71	İç payları düzeltme	MAKAS		
72	Tulum çevirme			
73	Astar kol açıklığını kapatma	DSM		
74	Ütüleme	ÜTÜ		
75	Ön beden ve kolda ilik yeri belirleme	ŞABLON		
76	İlik açma	İLİK OTM.		
77	Düğme yeri işaretleme			
78	Düğme dikme	DÜĞME O.		
79	Son ütü	ÜTÜ		
80	Kalite kontrol	Kalite Nitelikleri Tablosu		

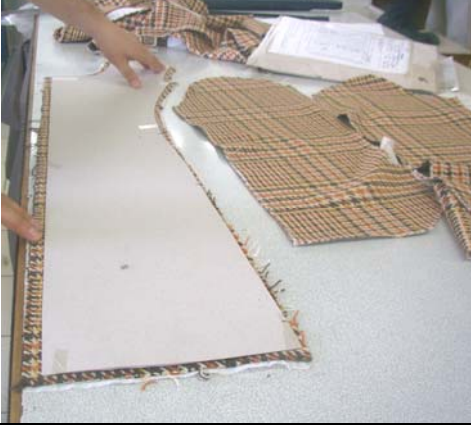
2.2. Manto-Kaban Dikim işlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Tela Yapıştırma Regula İşlemleri

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
<p>Beden parçalarına telalarını yapıştırınız (Ön, ön kup, mostra, arka, arka kup, üst-alt kol parçaları, yaka parçaları, pervaz).</p> 	<p>Temiz ve düzenli çalışabilmek için önlüğünüzü giyiniz.</p> <p>Kumaşın cinsine göre, uygun tela seçiniz</p> <p>Tela yapışkan yüzeyini kontrol ederek kumaşa yerleştiriniz.</p> <p>Ütü ısı derecesini kumaşa ve telaya göre ayarlayınız.</p> <p>Bedenlerin sağ-sol parçalarını yüz yüze getirerek telalarını yapıştırınız. Böylece ön yüze tela yapıştırma riskini ve parçaların farklı form almasını önlemiş olursunuz.</p> <p>Telanın kumaşa tam olarak boşluksuz yapışmasını sağlayınız.</p>
<p>Ön sağ parçaya destek telası yapıştırınız.</p> 	<p>Ütü kullanırken dikkatli olunuz.</p> <p>Bu işlem ilik açılacak yüzeylerde esnemeyi önlemek için yapılır.</p> <p>Sol bedene destek telası yapıştırmayınız.</p>

Ön orta parça üzerine regula kalıbını yerleştirip kalıp kenarlarını çiziniz.

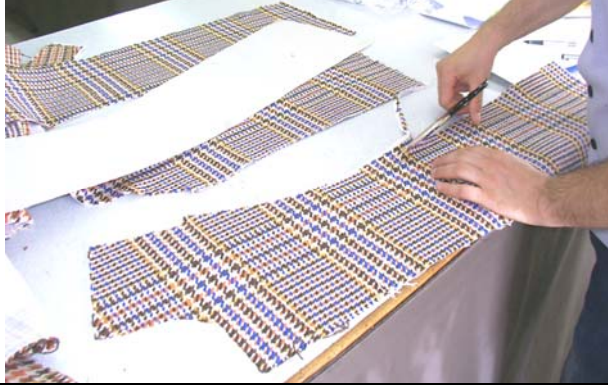
Çizgileri kolay takip edebilmek için kalıbı kumaşın yüzünden yerleştiriniz.

Kumaşın düz boy ipiliğine dikkat ediniz.

Beden çizimleri ile kalıp çizimlerinin üst üste gelmesine dikkat ediniz.

Çizim gerecinizin ince uçlu olmasını sağlayınız.

Payları kesiniz.

Çizgi dışında kalan payları kesiniz.

Regulası yapılmış ön orta parçasını diğer beden üzerine yüz yüze gelecek şekilde yerleştirip alt beden paylarını kesiniz.

Kare ve çizgilerin iki bedende de aynı olmasına dikkat ediniz.

Keserken parçaların kaymamasını sağlayınız.

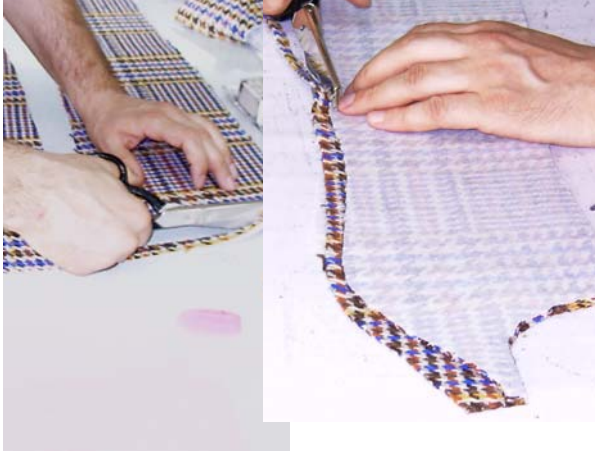
Ön kup regulası için kalıbı parça üzerine yerleştiriniz ve kenarlarından çiziniz.

Kup regulası için ön parçayı esas alınız.

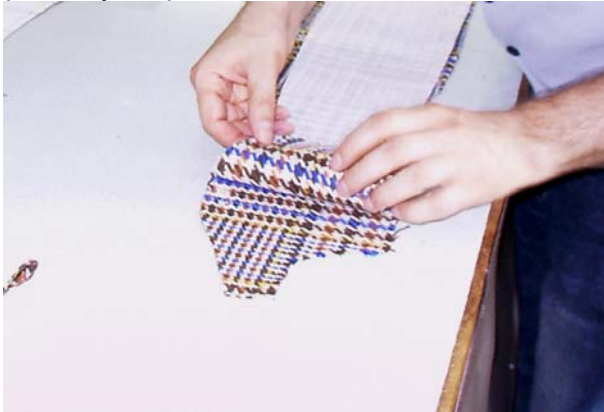
Bedenle kup kare ve çizgilerinin birbirini takip ediyor olmasına dikkat ediniz.

Payları kesiniz.

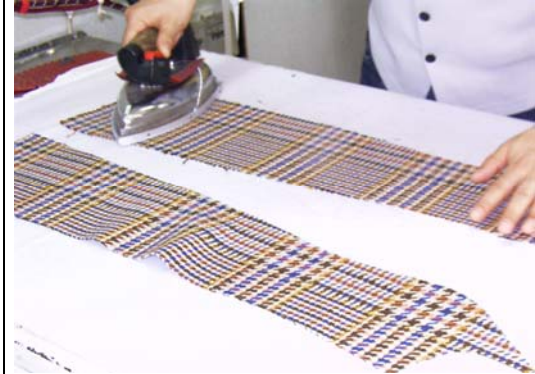
Kaydırmadan kesiniz. Karelerin takip etmesine özen gösteriniz.

Regulası yapılan kup parçasını diğer parça üzerine yüz yüze çizgi ve kareler denk gelecek şekilde yerleştiriniz.

Kareler denk gelmiyorsa parçanızı düz iplik hizasında ütöleyiniz.

Kontrol işlemini tekrar yapınız.

Ön ortası, ön yaka oyuntusu ve ön omuza şerit tela yapıştırınız.

Bu işlemi her iki beden için uygulayınız.

Tela genişliğini maksimum 2 cm olarak belirleyiniz.

Bu işlem dikişte kenarların esnemesini önlemek için uygulanır.

Tela yapıştırırken kenarları esnetmeden normal formda iken sabitlemek için uyguladığımızı unutmayınız.

Mostra parçasını ön beden ile aynı hizada yerleştiriniz.

Kare ve çizgilere dikkat ediniz.

Aynı işlemi diğer mostra parçası içinde uygulayınız.

Regula kalıbını mostra üzerine kare ve çizgiler birbirini takip edecek şekilde yerleştiriniz ve çiziniz.

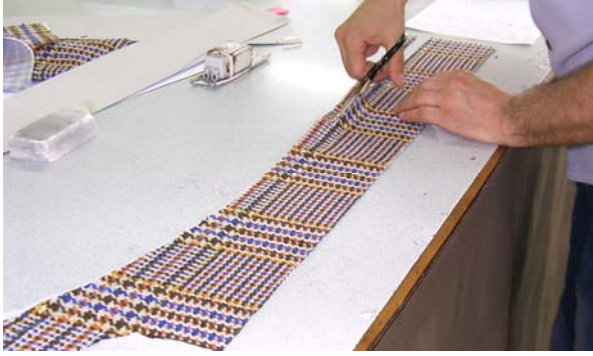

Kalıp çitlerinin parçada belirlenen çizgide olduğuna dikkat ediniz.

Kalıbı kaldırmadan çiziniz.

İnce çizen gereç kullanınız.

Payları kesiniz.

Kaydırmadan kesiniz.

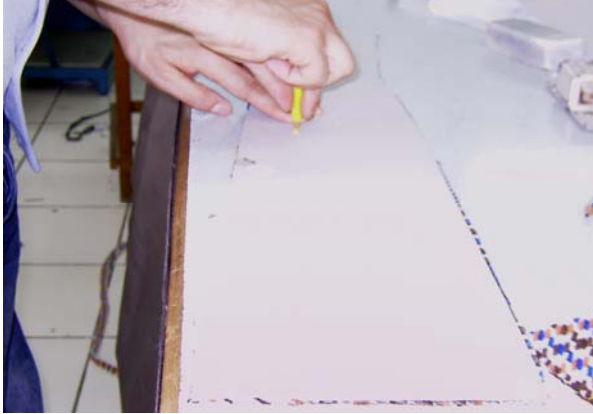
Mostraları yüz yüze yerleştirip diğer mostra paylarını da kenarından kesiniz.

Karelerin takip etmesine özen gösteriniz.

Katların kaymamasını sağlayınız.

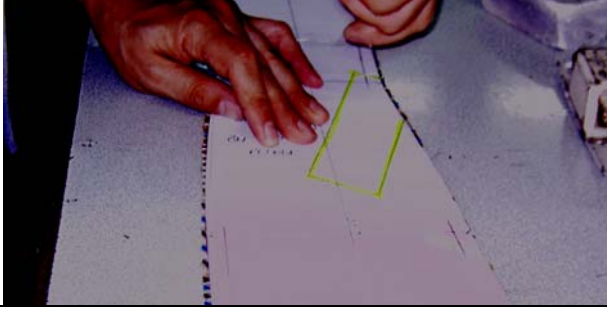
Regula kalıbı ile ön bedende cep yerini işaretleyiniz.

Kalıbı kaldırarak cep yerlerini kumaşın yüzünde netleştiriniz.

Ön kurlarda cep yerlerini işaretleyiniz.

Kalıbı kaldırarak cep yerlerini kumaşın yüzünde netleştiriniz.

Çizim gerecinizin leke bırakmamasına özen gösteriniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçütlerine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	İş önlüğünü giyip gerekli güvenlik önlemlerini aldınız mı?		
2	Beden parçalarına telalarını yapıştırdınız mı?		
3	Ön sağ parçaya destek telası yapıştırdınız mı?		
4	Ön orta parça üzerine regula kalıbını yerleştirip kalıp kenarlarını çizdiniz mi?		
5	Payları kestiniz mi?		
6	Regulası yapılmış ön orta parçasını diğer beden üzerine yüz yüze gelecek şekilde yerleştirip alt beden paylarını kestiniz mi?		
7	Ön kup regulası için kalıbı parça üzerine yerleştirdiniz ve kenarlarından çizdiniz mi?		
8	Payları kestiniz mi?		
9	Regulası yapılan kup parçasını diğer parça üzerine yüz yüze çizgi ve kareler denk gelecek şekilde yerleştirdiniz mi?		
10	Ön ortası, ön yaka oyuntusu ve ön omuza şerit tela yapıştırdınız mı?		
11	Mostra parçasını ön beden ile aynı hizada yerleştirdiniz mi?		
12	Regula kalıbını mostra üzerine kare ve çizgiler birbirini takip edecek şekilde yerleştirdiniz ve çizdiniz mi?		
13	Mostraları yüz yüze yerleştirip diğer mostra paylarını da kenarından kestiniz mi?		
14	Regula kalıbı ile ön bedende cep yerini işaretlediniz mi?		
15	Ön kuplarda cep yerlerini işaretlediniz mi?		
T O P L A M			

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa ilgili uygulama faaliyetine dönerek tekrarlayınız. Yoksa sonraki uygulama faaliyetine geçiniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Kup dikişlerini birleştirme ve cep çalışma işlemleri

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
<p>Bütün beden parçalarına (Yaka, kol oyuntusu ve etek uçları hariç diğer kenarlara) overlok çekiniz.</p> 	<p>Giysinin dışı kadar iç temizliği de önemlidir. Bunu sağlayabilmek için kenarları overlok ile temizleyiniz.</p> <p>3 iplik overlok makinesi kullanınız.</p> <p>Dikiş genişliğini 0,5 cm olarak ayarlayınız.</p> <p>Esnememesi için oyuntulara overlok çekmeyiniz.</p> <p>Kumaşınız saçaklanmayacak türde ise bu işlemi uygulamayınız.</p>
<p>Ön beden ile ön kupa yüz yüze yerleştirerek dikişiniz.</p> 	<p>Ön kol oyuntusunun bir bütün olarak devam etmesine dikkat ediniz.</p> <p>Bedenlerde bel çıtından sonra kare ve çizgilerin birbirini takip ediyor olmasına dikkat ediniz.</p> <p>Kumaş özelliğine uygun makine iğnesi seçiniz.</p> <p>Kumaşa uygun dikiş ipiliği seçiniz.</p>
<p>Arka ortası birleştirme dikişini yapınız.</p> 	<p>Arka yaka oyuntusunun bir bütün olarak devam etmesine dikkat ediniz.</p> <p>Çizgilerin birbirini takip ediyor olmasına dikkat ediniz.</p>

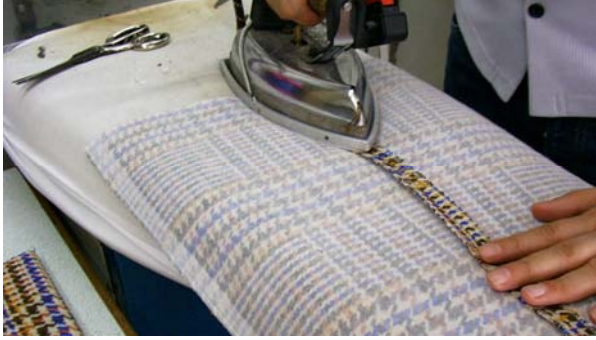
Arka beden ile yan kupa yüz yüze yerleştirip kupa dikişini yapınız.

Kupa dikiş yapılırken kol oyuntusunun bir bütün olarak devam etmesine dikkat ediniz.

Bel çütından sonra kare ve çizgilerin birbirini tutmasına dikkat ediniz.

Ön kupa birleştirme dikiş paylarını ikiye açarak ütöleyiniz.

Arka orta ve arka kupa dikiş paylarını ikiye açarak ütöleyiniz.

Payları ütömeden önce yukarıdan buhar vererek paylarının açılmasını sağlayınız.

Ütöleme işlemini DBİ yönünde ve ters yüzden yapınız.

Ön bedende ters yüzden cep yerini ortalayacak şekilde destek telasını yapıştırınız.

Telanın yapışkan yüzeyini kontrol ediniz.

Ütü ısını uygun ayarlayınız.

Fleto parçasını ikiye katlayarak ütöleyiniz.

Fletonun tersinden ütölemeye özen gösteriniz.

Fleto genişliğini makine dikiş plakası üzerinde belirleyiniz.

Fleto parçasını fleto genişliğinden düz makine dikişi ile sağlamlaştırma yapmadan birleştiriniz.

Fleto genişliğini cetvel ve sabunla düzgün bir şekilde çizerek de işaretleyebilirsiniz veya mıknatıslı siper kullanabilirsiniz.

Fleto genişliklerinin eşit olmasına dikkat ediniz.

Alt cep torbalarına fleto karşılıklarını yerleştirerek overlok dikişinin yanından dikerek tutturunuz.

Doğru torba parçalarına tutturduğunuzdan emin olunuz.

Torba parçalarının sağ sol karşılıklı olduğundan emin olunuz.

Cep yerini şablonla çizerek netleştiriniz.

Her iki bedende cep üst noktalarının aynı çizgide çizilmesine ve cep boyutlarının eşit olmasına dikkat ediniz.

Fleto parçasının dikişi ile cep alt çizgisini yüzden üst üste yerleştirip cep açıklığını paylar hariç dikişiniz.

Fleto parçasını doğru yönde yerleştirip yerleştirmedeğinizi kontrol ediniz.

Dikişin çizgi üzerinde devam ettiğinden emin olunuz. Pekiştirme yapmayı unutmayınız.

Alt cep torbasını (Karşılık tutturulan) fleto parçasının karşısına, cep yeri üst çizgisi üzerine bedenle yüz yüze yerleştirip dikişiniz.

Karelerin takibine önem veriniz.

Tersten cep ortasından başlayarak iki yöne, dikiş bitimlerine 1–1,5 cm mesafe kalana kadar düz, köşelere doğru üçgen şekilde çitlatınız.

Çitlatmadan önce cep kenarlarında alt ve üst dikişlerin aynı hizada olup olmadığını kontrol ediniz. Aynı hizada değilse cebin görüntüsünün bozuk olmaması için düzeltiniz.

Altındaki cep parçalarının ve dikişlerin kesilmemesine dikkat ediniz.

Cep torbası ve fleto parçasını terse çeviriniz.

Fletoya düzgün cep formu veriniz. Cep kenarlarındaki üçgen parçaları cep torbası ile tutturunuz.

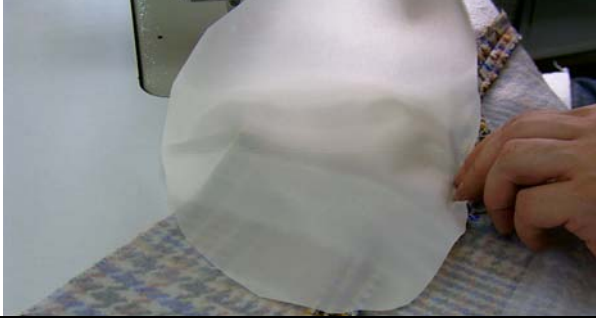

Fletoya kenarlarına ütü izi yaparak makineyi bu izden çekebilirsiniz. Cep eni ve boyunu fleto çizim şablonu ile kontrol ediniz.

Cep kenar dikişlerinde açıklık kalmamasına dikkat ediniz.

Üst cep torbasını cep yerine fletonun altına yerleştiriniz ve makine çekiniz.

Torbayı alt torbası ile aynı yönde yerleştirmeye dikkat ediniz.

Cep torbasının altını birleştiriniz.

Cep ağzı dikiş payını kalınlık yapmaması için kademeli olarak kesiniz.

Cep ağzını en geniş dikiş ayarı ile sağlamlaştırma yapmadan dikiş.

Bu işlem cepte açılma olmaması için yapılır.

Cep kullanılmak istendiğinde bu dikiş sökülür.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçütlerine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	Etek ucu ve oyuntular hariç beden paylarına overlok çekerek kenar temizliğini yaptınız mı?		
2	Ön kup birleştirme dikişini yaptınız mı?		
3	Ön kup birleştirmede bel çıtı ile etek ucu arasında kare ve çizgilerin aynı gelmesine dikkat ettiniz mi?		
4	Arka ortası birleştirme dikişini yaptınız mı?		
5	Arka ile yan kupu karelerine dikkat ederek birleştirdiniz mi?		
6	Ön kup birleştirme dikiş paylarını ikiye açarak ütulediniz mi?		
7	Arka orta ve arka kup dikiş paylarını ikiye açarak ütulediniz		
8	Ön beden tersinde cep yerini ortalayacak şekilde destek telası yapıştırdınız mı?		
9	Fleto parçasını ütulediniz mi?		
10	Fleto genişliğini makine dikiş plakası üzerinde belirlediniz		
11	Fleto parçasını fleto genişliğinden düz makine dikişi ile sağlamlaştırma yapmadan birleştirdiniz mi?		
12	Alt cep torbalarına cep karşılıklarını yerleştirerek overlok dikişinin yanından dikerek tutturdunuz mu?		
13	Cep yerini şablonla çizerek netleştirdiniz mi?		
14	Fleto parçasının dikişi ile cep alt çizgisini yüzden üst üste yerleştirip cep açıklığını paylar hariç diktiniz mi?		
15	Alt cep torbasını fleto parçasının karşısına, cep yeri üst çizgisi üzerine bedenle yüz yüze yerleştirip diktiniz mi?		
16	Cebi çıtlattınız mı?		
17	Cep torbası ve fleto parçasını terse çevirdiniz mi?		
18	Cep kenarlarındaki üçgen parçaları torbaya tutturdunuz mu?		
19	Üst cep torbasını yerleştirerek makine çektiniz mi?		
20	Cep torbasının çevresini birleştirdiniz mi?		
23	Cep ağzını geniş dikiş ayarı ile diktiniz mi?		
T O P L A M			

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa ilgili uygulama faaliyetine dönerek tekrarlayınız. Yoksa sonraki uygulama faaliyetine geçiniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Bedeni ve kolu hazırlama ile kol takma işlemleri

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
<p>Ön beden ile mostrayı (Klapayı) yüz yüze yerleştirerek dikiş.</p> 	<p>Karelerin takip etmesine dikkat ediniz.</p>
<p>Beden dikiş payı 0,5 cm kalacak şekilde payları kademeli olarak kesiniz.</p> 	<p>Döndüğünde kalınlık yapmaması için kademeli kesimi uygulayınız. Bütün hat boyunca aynı orantıda kesmeye dikkat ediniz.</p>
<p>Payları mostroya yönüne yatırıp, yaka düşüklüğünden 5,0 cm aşağıda başlayarak yüzden dönüş çıması (Tampon çıma) çekiniz.</p> 	<p>Yaka takarken paylar ikiye açılarak çalışılacağı için yaka ucundan çıma çekilmeye başlanmaz.</p>

Mostrayı beden ile yüz yüze gelecek şekilde katlayıp etek ucu kıvrırma payı hizasından dikiş yapınız.

Çıma çekilmiş payları klapa üzerine yatırarak makine dikişini üzerinden geçiriniz.

Karelerin takibini yapınız.

Ön ile arka bedeni yüz yüze yerleştirerek yan birleştirme dikişini yapınız.

Ön arka beden çitlerinin üst üste gelmesini dikkat ediniz.

Ön ve arka beden kol oyuntularının bir bütün oluşturmasına dikkat ediniz.

Yan dikiş paylarını ikiye açarak ütöleyiniz.

Buhardan, ellerinizi koruyunuz.

Beden kol oyuntusuna ön omuz ucundan başlayarak arka omuz ucuna kadar ip tela yapıştırınız.

Kol çevresinde oluşan esnemeyi ütüyerek toplayınız ve kol çevre formunu verdikten sonra tela yapıştırınız.

Bu işlem kol takarken oyuntunun esnemesini önlemek için yapılır.

Ön bedende cep ve mostrayı ütöleyiniz.

Ters yüzden ütöleme yapınız.

Ön bedende omuzdan 1cm aşağıdan (Omuz dikiş payı hariç) başlayacak şekilde etek ucu arasını ölçüp ön boy ölçüsünü kontrol ediniz.

1. ARA KONTROL

Kalite nitelikleri tablosunda ön boy ölçüsü ile karşılaştırıp kontrol ediniz.

Ölçüm aracınızın düzgün ve eksiksiz olmasına dikkat ediniz.

Arka bedende etek ucu kıvrıma payına tela yapıştırınız.

Telayı yapıştırırken ön beden telalarının üzerine bir miktar taşımaya dikkat ediniz.

Telayı ortalayarak ve ürünü esnetmeden yapıştırınız.

Kıvrıma payını terse katlayarak ütüleyiniz.

Ütü katının tam etek ucu hattında olmasına ve eşit kıvrıma dikkat ediniz.

Yüzden ütüleme yapmayınız.

Arka pervaza regula kalıbını yerleştirip çiziniz ve fazla payları kesiniz.

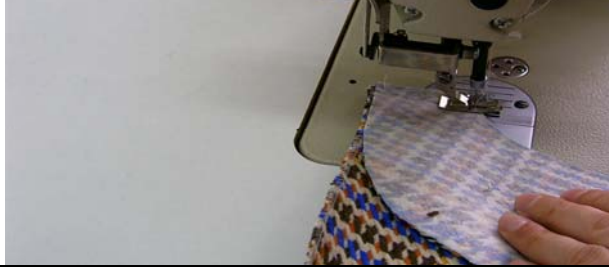
Çizgi dışında kalan payları kesiniz.

Ön beden ile arka bedeni yüz yüze yerleştirip omuz dikişini yapınız.

Omuz dikişi yapılırken yaka oyuntusunun bir bütün olarak devam etmesine dikkat ediniz.

Mostra ve pervazı yüz yüze yerleştirip omuz dikişini yapınız.

Omuz dikiş yapılırken yaka oyuntusunun bir bütün olarak devam etmesine dikkat ediniz.

Beden ve pervazda omuz dikiş paylarını ikiye açarak ütöleyiniz.

Ütüleme yaparken yaka oyuntusunu esnetmeyiniz.

Alt kol ile üst kolu yüz yüze yerleştirip kol yırtmacına kadar dikiş yapınız.

Kol oyuntusunun düzgün devam etmesine dikkat ediniz.

Kare ve çizgilerin birbirini tutmasına dikkat ediniz.

Üst kol yırtmacı köşe çalışması için köşe paylarını katlayarak birleştirip makine çekiniz.

Dikiş başlangıç ve sonunda pekiştirme yapınız.

Esnetmeden dikiş yapınız. Dikiş payının dışına çıkmayınız.

Köşede dikiş paylarını ikiye açarak ütöleyiniz ve çeviriniz.

Köşe uçlarının tam dönmesine özen gösteriniz.

Alt kol dikiş payını yırtmaç boyunda çıtlatınız.

Arka kol dikiş payını ikiye açarak ütöleyiniz.

İnce uçlu makas kullanarak çıtlatmayı dikişe hasar vermeyecek şekilde yapınız. Dikişe 2 mm kadar çıtlatınız.

Ütülemede kol tahtası kullanınız.

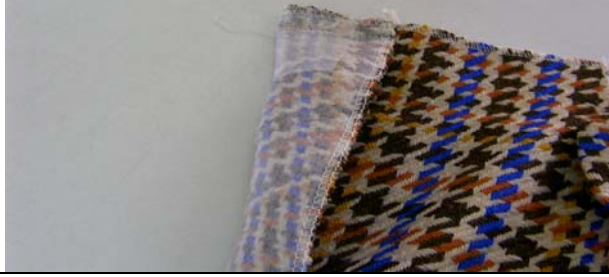
Kol yırtmacını ve kol ucu kıvrırma payını ütöleyiniz.

Ütü katının tam kol ağzı hattında olmasına dikkat ediniz.

Yüzden ütöleme yapmayınız.

Alt kol ucu kıvrırma payını yüze katlayarak yırtmaç kenarı dikiş ve çeviriniz.

Köşenin düzgün dönmesine dikkat ediniz.

Alt ve üst kol yırtmaç kenarlarını uç uca getirerek yırtmaç boyunu kol ucuna kadar dikiş.

Kol yırtmacının kol ağzında aynı hizada olmasını sağlayınız.

Alt ve üst kolu yüz yüze yerleştirerek kol alt dikişini yapınız.

Karelerin takibine dikkat ediniz.

Kol ağzı kat yerinin kaymamasına dikkat ediniz.

Kol oyuntusunun yedirme yapılacak kısmına büzgü ayağı ile çift sıra büzgü alınız.

Kola form vermek ve koldaki yedirmeyi dengeli dağıtmak için büzgü alınır.

Büzgü dikişlerinin payda kalmasına dikkat ediniz.

Büzgü ipliğini çekerek kol üstünü büzünüz ve orantılı dağıtınız.

Büzgü başlangıcını sabitleyerek, bitiminde serbest ve uzun iplik bırakırsanız daha rahat büzgü dağıtabilirsiniz.

Büzgülerin eşit dağılmasına dikkat ediniz.

Kol alt dikiş paylarını ikiye açarak ütöleyiniz.

Kol formunu korumak için ütöleme işlemini kol tahtasında yapınız.

Kol büzgülerini ütünün uç kısmını kullanarak tleyip yediriniz.

Kol oyuntusunda tleme esnasında plilerin oluşmamasına dikkat ediniz.

tleme işlemine olabildiğince paya uygulayınız.

Kolu t masasının uç kısmına takarak kol formunu bozmadan payları tleyiniz.

tleme işlemine tersten yapınız.

Kolu bedene takmadan önce beden dikişlerinizi kontrol ediniz.

Sarkan iplikleri kesiniz.

Kol takma işleminden önce beden form ütüsünü yapınız.

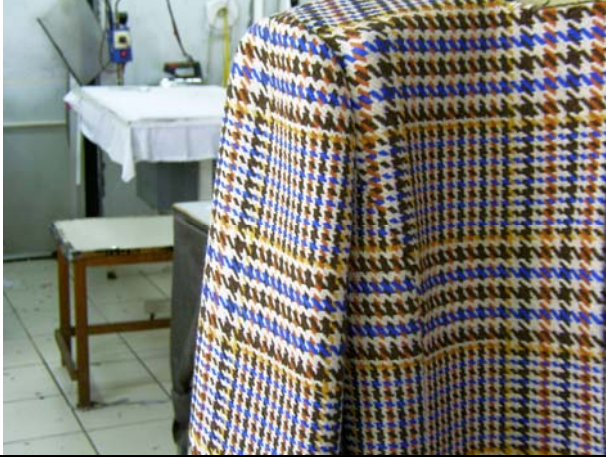
Kol çevre ıtlarını beden kol oyuntu çıtları ile karşılaştırarak yüz yüze yerleştiriniz.
n kol altında, koldaki fazlalığı almak için kol dikiş payı beden dikiş payından 3 mm dışta kalacak şekilde yerleştiriniz.
Kol üstte olacak şekilde yarım ayak ile dikiş.

Kol ile bedende kare ve çizgilerin birbirini takip etmesine dikkat ediniz.

Yarım ayak kumaşa fazla basınc yapmadığı için kol takımında yedirmeler daha rahat yapılabilir.

rn mankene giydirerek kol formu kontrolünü yapınız.

II. ARA KONTROL

Manto-kabanı ölçülerine uygun bir kişiye veya manken üzerine giydirip kol vresini ve kol formunu kontrol ediniz.

Kol formunda bozukluk var ise düzeltme yapmadan bir sonraki işleme geçmeyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçütlerine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	Ön beden ile mostrayı yüz yüze yerleştirerek diktiniz mi?		
2	Payları kademeli olarak kestiniz mi?		
3	Payları mostraya yönüne yatırıp dönüş çiması çektiniz mi?		
4	Mostra etek ucu kıvrıma payını diktiniz mi?		
5	Ön-arka beden yan birleştirme dikişini yaptınız mı?		
6	Yan dikiş paylarını ikiye açarak ütülediniz mi?		
7	Kol oyuntusuna ip tela yapıştırdınız mı?		
8	Cep ve mostrayı ütülediniz mi?		
9	Ön boy ölçüsünü kontrol ettiniz mi?		
10	Arka bedende etek ucu kıvrıma payına tela yapıştırdınız mı?		
11	Kıvrıma payını terse katlayarak ütülediniz mi?		
12	Arka pervaza regula kalıbını yerleştirerek fazla payları kestiniz mi?		
13	Ön beden ile arka bedeni yüz yüze yerleştirip omuz dikişini yaptınız mı?		
14	Mostra ve pervazın omuz dikişini yaptınız mı?		
15	Beden ve pervazda omuz dikiş paylarını ikiye açarak ütülediniz mi?		
16	Alt kol ile üst kolu yüz yüze yerleştirip kol yırtmacına kadar diktiniz mi?		
17	Üst kol yırtmacı köşe çalışması için köşe paylarını katlayarak birleştirip makine çektiniz mi?		
18	Köşede dikiş paylarını ikiye açarak ütülediniz ve çevirdiniz		
19	Alt kol dikiş payını yırtmaç boyunda çitlattınız mı?		
20	Kol yırtmacını ve kol ucu kıvrıma payını ütülediniz mi?		
21	Alt kol ucu kıvrıma payını yüze katlayarak yırtmaç kenarını diktiniz ve çevirdiniz mi?		
22	Alt ve üst kol yırtmaç kenarlarını uç uca getirerek yırtmaç boyunu kol ucuna kadar diktiniz mi?		
23	Alt ve üst kolun kol alt dikişini yaptınız mı?		
24	Kol oyuntusunun yedirme yapılacak kısmına büzgülü ayağı ile çift sıra büzgülü aldınız mı?		
25	Büzgülü ipliğini çekerek kol üstünü büzerek orantılı dağıttınız		
26	Kol alt dikiş paylarını ikiye açarak ütülediniz mi?		
27	Kol büzgülerini ütüleyip yedirdiniz mi?		

28	Kolu ütü masasının uç kısmına takarak kol formunu bozmadan payları ütülediniz mi?		
29	Kolu bedene takmadan önce beden dikişlerinizi kontrol ettiniz mi?		
30	Çıtlara uygun kolu bedene yerleştirdiniz mi?		
31	Kol üstte olacak şekilde yarım ayak ile diktiniz mi?		
32	Ürünü mankene giydirerek kol formu kontrolünü yaptınız mı?		
	T O P L A M		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa ilgili uygulama faaliyetine dönerek tekrarlayınız. Yoksa sonraki uygulama faaliyetine geçiniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Yaka Hazırlama ve Takma İşlemleri

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
<p>Üst yakanın bir katına tersten çizim kalıbını yerleştirip kenarlarını çiziniz. Payları 1 cm' den keserek düzeltiniz.</p>	<p>Çizim kalıbını yakaya ortalayınız.</p> <p>Karelerin uçlarda aynı hizada olmasına dikkat ediniz.</p>
<p>Alt ve üst yakayı yüz yüze yerleştirip, yaka alt kenarını ve yaka uçlarında da 2 -3 cm'lik bölümü açık bırakarak yaka çevresini dikişiniz.</p>	<p>İğne köşede alt ölü noktada iken kumaş arasına iplik ortalanarak yerleştirilir ve köşe dönüşü yapılarak dikişe devam edilir.</p> <p>Bu işlem yaka ucunun daha kolay döndürülmesini sağlar.</p>

Yaka çevre paylarını kademeli olarak kesiniz ve çeviriniz.

Köşede bıraktığınız ipi her iki ucundan tutarak çektiğinizde yakayı daha kolay ve net çevirebilirsiniz.

Üst yaka çevre dikişinde, payları alt yakaya doğru yatırarak üstüne yaka uçlarından 3- 4 cm içte olacak şekilde 1mm den çima çekiniz.
(Tampon çima)

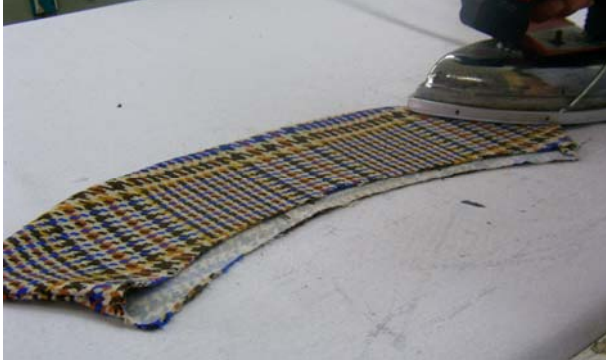

Çima dikişinin altta kalacak yakada yapıldığından emin olunuz.

Yakanın dönmesini kolaylaştıracağından önemlidir.

Çimanın paydan düşmemesine dikkat ediniz.

Yüzünden yakayı ütöleyiniz.

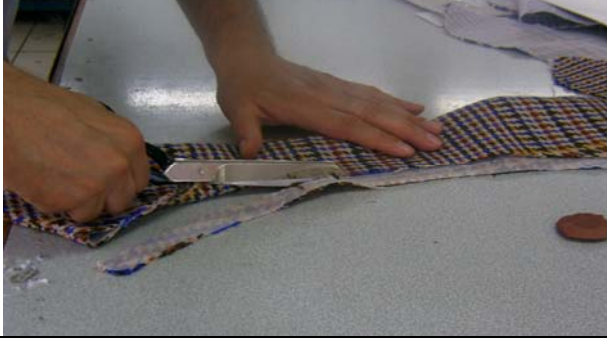
Tüm yaka çevresinde net dönüşü sağlayarak ütöleyiniz.

Üst yakayı elinizle alt yakaya doğru döndürerek yakaya dönüş payı veriniz.

Bu işlem yaka bedene takılıp katlandığında üst yakada çekme olmasını engellemek için yapılır.

Dönüş payını koruyarak alt yaka payını üst yakaya göre kesiniz.

Yaka takımında gerekli olacağından arka orta ve omuz çitlerini alt yakaya geçiriniz.

Yaka ayağını, üst yakanın kare ve çizgileri ile arka ortada denk gelecek şekilde karşılıklı yerleştirip, çizim kalıbı ile çiziniz ve 1cm'den payları kesiniz ve yaka takma çitlerini atınız.

Bu işlemi diğer yaka ayağına da uygulayınız.

Payları kestikten sonra çizgileri tekrar kontrol ediniz.

Her iki çitın aynı çizgi üzerinde olduğunu kontrol ediniz.

Üst yaka ile birinci yaka ayağını, arka ortası ve yaka takma çıtları üst üste gelecek şekilde, yüz yüze yerleştirip yaka ucundan başlayıp dikiş yaparsınız. Diğer yaka ayağı ve alt yakayı da aynı şekilde dikiş yaparsınız.

Dikişlerin aynı hizada olmasına dikkat ediniz.

Yaka ayaklarını tuttururken üst ve alt yaka paylarını açık tutunuz.

Yaka ayağı birleştirme dikiş paylarını ikiye açarak, her iki dikiş kenarına 1 mm'den çıma çekiniz (Tampon çıma).

Yaka ayağı birleştirme dikişlerini ters yüzdeki görüntüsü.

Yaka kenarlarını üst yaka çevre dikişinin biraz üstünden başlayıp dikerek tamamlayınız.

Her iki kenarda yaka ayağı uç formunun ve uzunluğunun eşit olmasına dikkat ediniz.

Yakayı yüzünden ütöleyiniz.

Üst yakanın alt yaka yönüne dönüşünü kontrol ediniz.

Astar pastalında kestiğiniz askılık biyesini hazırlayıp bedenın arka ortasında yaka oyuntusunu ortalayarak tutturunuz.

Biye genişliğini 1cm olarak çalışınız.

Üst yakanın devamı olan yaka ayağını arka orta çıtını pervaz arka orta çıtına ve diğer yaka ayağı orta çıtını bedenın arka ortasına getirerek yaka ile bedeni yüz yüze yerleştiriniz. Omuz çitlerini ve yaka ucunu yerleştirerek yaka çevresini dikişiniz.

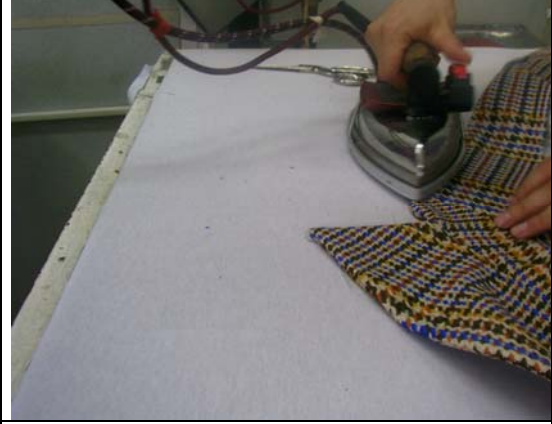
Yaka ve mostra kenar birleştirme dikişlerinin aynı hizada olmasına dikkat ediniz.

Yaka ucunda baskı ayağını kaldırmadan yakayı birleştirmeye devam ediniz.

Yaka birleştirme dikiş paylarını ikiye açarak tleyiniz.

Yüzünden yaka uçlarını tleyerek yaka formunu veriniz.

Yarım ayak ile yaka ayağı birleştirme dikiş paylarını dikişin 2- 3 mm ilerisinden dikip birleştiriniz.

Baskı ayağınızı yarım ayak (Fermuar ayağı) ile değiştiriniz.

Bu işlem yakayı kapatmak için uygulanır.

Manto- kabanı manken üzerine giydirip yaka formunu kontrol ediniz.

III. ARA KONTROL

Kontrol için ürünü kişi veya manken üzerine giydirerek yaka birleştirme dikişi ve yaka formunu kontrol ediniz.

Kullanılan manken ölüsünün ürün beden lleri ile aynı olmasına dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçütlerine göre değerlendiriniz.

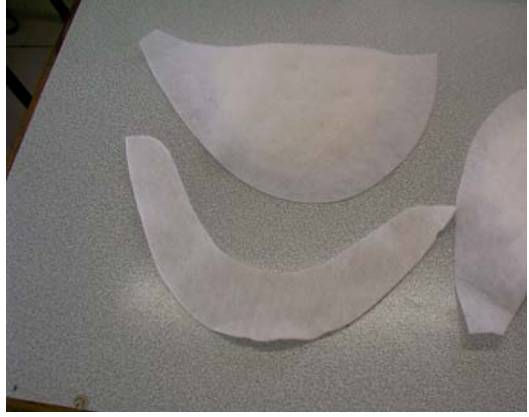

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	Üst yakanın bir katına çizim kalıbını yerleştirip kenarlarını çizerek payları keserek düzeltiniz mi?		
2	Alt ve üst yakayı yüz yüze yerleştirip yaka çevresini diktiniz mi?		
3	Yaka çevre paylarını kademeli olarak keserek çevirdiniz mi?		
4	Üst yaka çevre dikişinde, payları alt yakaya doğru yatırarak çima çektiniz mi?		
5	Yüzünden yakayı ütulediniz mi?		
6	Üst yakayı elinizle alt yakaya doğru döndürerek yakaya dönüş payı verdiniz mi?		
7	Dönüş payını koruyarak alt yaka payını üst yakaya göre kestiniz mi?		
8	Yaka ayağını çizim kalıbı ile çizerek paylarını kestiniz mi?		
9	Üst yaka ile yaka ayaklarını yüz yüze yerleştirip diktiniz mi?		
10	Yaka ayağı birleştirme dikiş paylarını ikiye açarak her iki dikiş kenarına çima çektiniz mi?		
11	Yaka uçlarını dikerek tamamladınız mı?		
12	Yakayı yüzünden ütulediniz mi?		
13	Askılık biyesini hazırlayıp arka ortada yaka oyuntusunu ortalayarak tutturdunuz mu?		
14	Yaka ve bedeni yüz yüze yerleştirerek çevresini diktiniz mi?		
15	Yaka birleştirme dikiş paylarını ikiye açarak ütulediniz mi?		
16	Yarım ayak ile yaka ayağı birleştirme dikiş paylarını birleştirdiniz mi?		
17	Manto- kabanı manken üzerine giydirip yaka formunu kontrol ettiniz mi?		
TOPLAM			

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa ilgili uygulama faaliyetine dönerek tekrarlayınız. Yoksa sonraki uygulama faaliyetine geçiniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Vatka ve Fitol Takma ile Astarlama İşlemleri

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
<p>Vatka fitilini (Vatin) kısa kenarı ön bedene gelecek şekilde omuz çıtını hizalayarak, dikiş payından 0,5 cm dışta olacak şekilde yerleştiriniz.</p> 	<p>Kullanılacak vatka ve fitili, sağ ve sol olarak bir çift olduğunu kontrol ediniz.</p>
<p>Fitol altta kalacak şekilde makineye yerleştirip her iki fitil ucu 1,5-2 cm serbest kalacak şekilde kol çevre dikişine tutturunuz.</p> 	<p>Fitol birleştirme dikişinizi kontrol ediniz. Dikişin kol çevre dikişi ile hizalı olmasına dikkat ediniz.</p>

Üst ipliği tansiyondan çıkarınız.
Vatkayı omuz dikişi ile ortalayarak alta yerleştiriniz ve her iki ucu 1,5-2 cm serbest bırakıp fitil dikişi üzerinden pasolu olarak dikiş yapınız.

Vatkanın bedene dikişle baskı yapmaması için vatmayı pasolu dikiş ile tutturunuz.

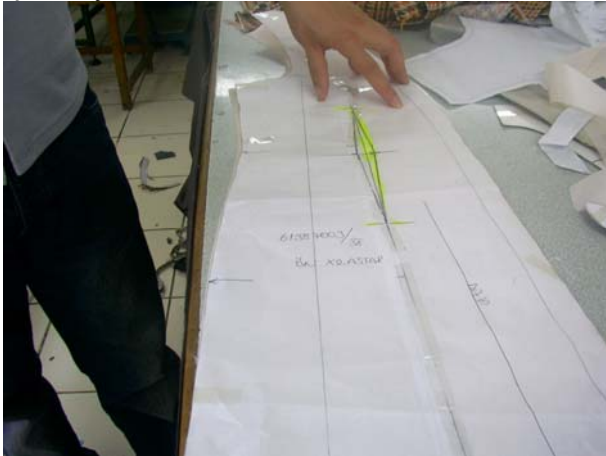

Vatka ucunu omuzda dikiş payı ile sağlamlaştırma yaparak tutturunuz.

Vatkayı omuza net yerleştirdikten sonra omuz payına tutturunuz.

Astar ön beden kalıbı ile pens yerlerini işaretleyiniz.

Kesilmiş astar parçalarını kontrol ediniz. Ön bedende göğüsteki bolluğu almak için astarda pens çalışılır.

Alt astar parçasının kaydırılmamasına dikkat ediniz.

<p>Astar ön beden penslerini dikişiniz.</p> 	<p>Makine ayarını astar dikişine göre ayarlayınız, ince iğne kullanınız.</p> <p>Pens dikişlerinin astar arka yüzünde olmasına dikkat ediniz.</p> <p>Çizdiğiniz işaretlere uyunuz.</p>
<p>Astar arka ortasını yaka oyuntusundan ve bel çitından aşağı 6 cm, etek ucunda 10cm olacak şekilde aralarında pili açıklığı vererek dikişiniz.</p> 	<p>Arka orta çitı hizasında dikişiniz.</p> <p>Pili açıklıklarını sırt ve basen bölgesinde hizalamaya dikkat ediniz.</p>
<p>Astar arka kup birleştirme dikişini yapınız.</p> 	<p>Çıtların karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.</p> <p>Kol oyuntusunun düzgün takip etmesine özen gösteriniz.</p>

Astar sol yan dikişini üzerine, bel çıtından 4 cm aşağıya yıkama talimatı etiketini tutturunuz.

Etiketin ön yüzde olduğuna dikkat ediniz.

Astar ön ve arkasını yanlarda yüz yüze yerleştirerek birleştirme dikişini yapınız.

Çıtların karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.

Kol oyuntusunun düzgün takip etmesine özen gösteriniz.

Astar ön ile arka omuzunu yüz yüze yerleştirerek omuz birleştirme dikişini yapınız.

Kol oyuntusunun düzgün takip etmesine özen gösteriniz.

Astar alt kol ile üst kolu yüz yüze yerleştirip arka birleştirme dikişini yapınız.

Kol çevresinin düzgün takip etmesine dikkat ediniz.

Astar sağ kol altını bütünü, sol kol altını ortada 15 cm açıklık kalacak şekilde birleştiriniz.

Sol koldaki açıklık bedeni tulum şeklinde çevirmek için bırakılır.

Astarın beden bitmiş ütüsünü yapınız.

Pensleri ön ortaya, yan dikişleri arka ortasına, arka kupları yana, pili katlama yönü ise sağda olacak şekilde ütöleyiniz.

Astar kolunu bedene çıtlara dikkat ederek ve yüz yüze getirerek birleştiriniz.

Kol üstündeki yedirmeyi küçük pililer yaparak sağlayabilirsiniz.

Astar üstte olacak şekilde beden ile yüz yüze yerleştirip mostra kenarını etek ucundan, göğüs hizasına kadar dikiş yapınız. Burada göğüs pensinin kaydırılması ile oluşan bolluğu pili şeklinde kırarak yönü aşağıya bakacak şekilde diğer etek ucuna kadar dikiş devam ediniz.

Sağ ve sol bedenlerde pilinin aynı hizada ve aşağı yönde olmasına dikkat ediniz.

Astar omuzu ile mostra omuzunun dikişlerinin takibine dikkat ediniz.

Astar ile bedenin etek ucu dikişini yapınız.

Astar yan ve kup dikişlerinin beden ile denk gelmesine dikkat ediniz.

Etek ucu payına 3 iplik overlok çekiniz.

Astar yönünden çekiniz.

2cm x 6cm boyutundaki astar tutturma parçasının bir ucunu 2cm'den omuzda kol birleştirme payına tutturunuz. Diğer ucunu 2cmden omuzda astar kol birleştirme dikişine tutturunuz.

Bu işlem, astar kol çevresinin dönmemesi için önemlidir.

Astarı yan dikişlerde kol altında da aynı şekilde tutturunuz.

Bu işlem, astarın sarkmaması için önemlidir.

Astar ve beden kollarını dışa çekerek kol ağzını yan dikişte üst üste getirip tersten kapatınız.

Dikim bittikten sonra kol alt dikişinin dönmeden takip edip etmediğini kontrol ediniz.

<p>Etek ucunda ve kol ağzında kıvrırma payını bütün dikiş paylarında bedene dikip tutturunuz.</p> 	<p>Kıvrırma payı dikişinin beden dikişini takip etmesine dikkat ediniz.</p> <p>Tutturma işlemini sadece tek kat payda yapınız.</p>
<p>Önde mostra kıvrırma payı ile üst kolda kol ucu kıvrırma payının serbest kalmaması için baskı telası yapıştırarak sabitleyiniz.</p> 	<p>Ön ortasında mostra payını tutturmak için dikiş olmadığından kıvrırma payı bedene baskı telası (Çift taraflı yapışkan tela) ile tutturulur.</p>
<p>Bedeni tulum şeklinde çevirmeden önce iç temizliğini yapınız.</p> 	<p>Fazla ip ve payları kesiniz.</p>
<p>Astar sol kol altı birleştirme dikişinde bırakılan açıklıktan bedeni tulum şeklinde çeviriniz.</p> 	<p>Dönmeden sonra herhangi bir çekme veya burma olup olmadığını kontrol ediniz.</p>

Astar sol kol altında kalan açıklığı yüzünden 1mm' den çima çekerek kapatınız.

İki katı hizalayınız, dikişte patlak olmamasına dikkat ediniz.

Başlangıç ve bitişlerde pekiştirme yaparak fazla iplikleri kesiniz.

Ön ortada ilik düğme yerlerini işaretlemek için mostrayı ütöleyiniz. Kolda düğme yerlerini işaretlemek için kol ağzı ve kol yırtmacını ütöleyiniz.

Giysinin tersinden ütöleyiniz.

Kol ağzı ve etek ucunda kat yerinden yukarıda astarı pili yaparak ütöleyiniz.

Ütüleme yaparken astarı kırıştırmayınız.

Mostra kenarındaki astarı beden yönüne ütöleyiniz.

Kollarda yırtmacın yüzünden düğme şablonunu yerleştirip düğme yerini belirleyiniz.

İşaret şablonunu diğer kolda çevirerek kullanınız.

Ön sağ beden tersine ilik şablonunu yerleştirerek ilik yerlerini işaretleyiniz

Göz ilik ters yüzden açıldığı için ilik yerleri ters yüzde belirlenir.

Ön mostrayı gözlü ilik otomatına yerleştirerek ilik açma işlemini yapınız.
İlik sonlarını uygun boyda ponteriz dikişi yaparak sağlamlaştırınız.

Uygun renk ve kalınlıkta iplik kullanınız.
Otomatın ilik boyuna göre ayarlamasını yapınız.
Örnek parça üzerinde ilik açarak kontrol ediniz.
İlik açmaya etek ucundan başlayınız.

Ön bedeni yüz yüze yerleştirerek ön orta hattında ilik ortalarından işaret kalemi ile düğme yeri işaretlerini alınız.

Bedenlerin üst üste yerleştiğinden emin olunuz.

İşaret alırken kaydırmayınız.

Tüm ilikleri işaretlemeye dikkat ediniz.

Kolu düğme işaretine göre yüzünden düğme otomatına yerleştirip düğme dikim işlemini yapınız.

Düğmeye göre otomat ayarını yapınız.

Örnek parça üzerinde düğme dikimini kontrol ettikten sonra beden üzerinde uygulayınız.

Kapalı kol yırtmacı çalışıldığı için kolda düğme ayaksız dikilir.

Sol ön bedeni düğme işaretlerine göre yüzünden ayaklı düğme otomatına yerleştirip öndeki düğmeleri dikişiniz.

Düğmeye göre otomat ayarını yapınız.

Örnek parça üzerinde düğme dikimini kontrol ettikten sonra beden üzerinde uygulayınız.

Ön beden düğmelerinin ayak sarma işlemini ayak sarım otomatıyla veya elinizle yapınız.

Bütün düğmere aynı oranda sarma yapınız.

Düğmelerin sağlam dikildiğini kontrol ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçütlerine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	Vatka fitilini yerleştirerek kol çevre dikişine tutturdunuz mu?		
2	Vatkayı omuz dikişi ile ortalayarak fitil dikişi üzerinden pasolu olarak diktiniz mi?		
3	Vatka ucunu omuz payına tutturdunuz mu?		
4	Astar ön beden kalıbı ile pens yerlerini işaretlediniz mi?		
5	Astar ön beden penslerini diktiniz mi?		
6	Astar arka ortasını pili açıklığı vererek diktiniz mi?		
7	Astar arka kup birleştirme dikişlerini yaptınız mı?		
8	Astar sol yan dikişi üzerine yıkama talimatı etiketini tutturdunuz mu?		
9	Astar yan birleştirme dikişlerini yaptınız mı?		
10	Astar omuz birleştirme dikişini yaptınız mı?		
11	Astar kol arka birleştirme dikişini yaptınız mı?		
12	Astar sağ kol altını bütün, sol kol altını ortada 15cm açıklık kalacak şekilde birleştirdiniz mi?		
13	Astarın ütüsünü yaptınız mı?		
14	Astar kolunu bedene çıtlara dikkat ederek ve yüz yüze getirerek birleştirdiniz mi?		
15	Astar üstte olacak şekilde beden ile yüz yüze yerleştirip mostra kenarını etek ucundan, başlayıp göğüs hizasında pili yaparak diğer etek ucuna kadar diktiniz mi?		
16	Astar ile bedenın etek ucu dikişini yaparak overlok çektiniz mi?		
17	Astar omuzu ile beden omzunu tutturma parçası ile birleştirdiniz mi?		
18	Astar kol altı ile beden kol altını, tutturma parçası ile birleştirdiniz mi?		
19	Astar ve beden kollarını dışa çekerek kol ağzını kapattınız mı?		
20	Etek ucunda ve kol ağzında kıvrıma payını bütün dikiş paylarında bedene dikip tutturdunuz mu?		
21	Önde mostra kıvrıma payı ile üst kolda kol ucu kıvrıma payına baskı telası yapıştırarak sabitlediniz mi?		

22	Bedeni tulum şeklinde çevirmeden önce iç temizliğini yaptınız mı?		
23	Astar sol kol altı birleştirme dikişinde bırakılan açıklıktan bedeni tulum şeklinde çevirdiniz mi?		
24	Astar sol kol altında kalan açıklığı kapattınız mı?		
25	Kollarda yırtmacın yüzünden düğme yerini belirlediniz mi?		
26	Ön sağ bedenin tersine ilik şablonunu yerleştirerek ilik yerlerini işaretlediniz mi?		
28	Ön mostrayı gözlü ilik otomatına yerleştirerek ilik açma işlemini yaptınız mı?		
29	İlik sonlarını uygun boyda ponteriz dikişi yaparak sağladınız mı?		
30	Ön bedeni yüz yüze yerleştirerek ön orta hattında ilik ortalarından işaret kalemi ile düğme yeri işaretlerini aldınız mı?		
31	Kol düğme dikim işlemini yaptınız mı?		
32	Sol ön bedeni düğme işaretlerine göre yüzünden ayaklı düğme otomatına yerleştirip düğmeleri diktiniz mi?		
33	Ön beden düğmelerinin ayak sarma işlemini ayak sarım otomatıyla veya elinizle yaptınız mı?		
TOPLAM			

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa ilgili uygulama faaliyete dönerek tekrarlayınız. Yoksa sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, manto-kaban son ütü ve son kontrol işlemlerini kalite niteliklerine uygun yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Konfeksiyon işletmelerinde manto – kaban ütülemede kullanılan makineleri araştırınız. Elde ettiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınız ile paylaşınız.

3. MANTO-KABAN SON ÜTÜ VE SON KONTROLÜ

3.1. Manto-Kaban Son Ütüleme İşlemleri

Ütüleme; kumaş yüzeyinin görünüşünü netleştirmek, ona en uygun formu kazandırmak amacı ile yapılan işleme denir. Giysi üretiminde ve günlük hayatımızdaki yeri vazgeçilmezdir. Manto-kaban üretimi boyunca farklı amaçlar için ütü kullanılır.

Manto-kaban üretiminde ütünün kullanıldığı yerler:

Kumaşı kesime hazırlamada; yüzeyi düzgünleştirmek, kırışıklık ve kat pilileri var ise bunları gidermek, uygulama aşamasındaki çekmeyi en aza indirmek, kalıp yerleştirme ve kesim işlemlerini kolaylaştırmak için kullanılır.

Ara ütülemelerde; yüzey üzerinde istenen formu sabitlemek için tela yapıştırma, dikişlerde payların ikiye açılıp ütülenmesinde, dikişte oluşan gerginliklerin düzeltilmesinde, kumaşı belirli yerlerde yedirmek bir sonraki işlem basamaklarının kolay, düzgün ve kaliteli çalışabilmek için kullanılır.

Son ütülemede; astar son ütüsünde ve dikimi tamamlanmış giysinin satışa hazır hale getirilmesi için kalıcı şekil sabitliğinin kazandırılması için kullanılır.

Dokuma yüzeyler ütüleme esnasında yüksek ısı ve basıncın etkisi ile şekil değiştirebilir. Bu istenen bir özellik olduğu gibi uygun ütüleme teknikleri kullanılmadığında tam tersi istenmeyen sonuçlar ortaya çıkar. Yüzeyde esnemeler oluşur ya da fazla ısıdan dolayı kumaş çeker ölçülerde dengesiz bir daralma olur. Bazı hatalar sonradan düzeltilebildiği gibi bazılarında iyi bir sonuç alınamaz. Bu nedenle ütüleme işlemi dikkatli yapılmalıdır.

Bitmiş ürünün ütüleme yapılan noktalarında (Ön dikişte, oyuntularda, yakada, etek ve kol ucunda, vb.) bir esneme ya da ölçülerde daralma olup olmadığı dikkatlice kontrol edilmelidir.

Ayrıca kontroller esnasında karşılaşılan dikiş büzülmeleri, pililer vb. problemler iyi bir ütüleme ile yok edilmelidir.

Kumaş Özelliğine Göre Ütü Isı Ayarı

İyi bir ütüleme sonucu elde edebilmek için kumaşın ham maddesi ve üretim yöntemine göre ütüleme ısı ayarı seçmek gerekir.

Manto kaban kumaşının hammaddesine göre önerilen ütü ayarları:

Pamuk, viskon, modal kumaşlar 180-200 derece

Polyester karışımı kumaşlar 130-150 derece

Akrilik, naylon, poliester kumaşlar 100 derece

Üretimde iki tür ütüleme yapılır:

- **Ara ütüleme:** Üretimin daha kolay, düzgün ve kaliteli olması amacıyla uygulanır. Ara ütü sayısının artırılması veya azaltılması giysi kalitesini ve maliyeti etkiler.
- **Şekil ütüsü (bitmiş ütü) :** Manto- kaban giysilerin netliğini sağlamak ve kaliteli görünüm sağlamak amacıyla yapılmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
<p>Manto-Kaban Son Ütüsü Manto kaban bitmiş ütüsünü önce ütü paskalasında basınç uygulayarak yapınız.</p> 	<p>Ön yüzde ütü parlaklıkları oluşturmamaya dikkat ediniz.</p> <p>Ürünü esnetmeyiniz.</p>
<p>Manto-Kaban Astar Ütüsü Manto- kabanı astar yüzü üstte olacak şekilde form ütü masasına yerleştiriniz. Düz boy iplik yönünde astar ütüsünü yapınız.</p> 	<p>Ütü ısı derecesini astar cinsine göre ayarlayınız.</p> <p>Ütü altının ve paskalanın temizliğini kontrol ediniz.</p> <p>Kumaş yüzünde formun bozulmaması için ütüye fazla basınç uygulamayınız.</p> <p>Astarda su lekelerinin oluşmamasına dikkat ediniz.</p>

Manto-Kaban Form Ütüsü

Manto-kabanın ilik düğmelerini kapatıp asılı olarak, üzerine basınç uygulamadan buhar tutunuz.

Manto-kaban üzerine bütün aksesuarlarının takım işlemlerinin bitmiş olmasına dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	İş önlüğünü giyip gerekli güvenlik önlemlerini aldınız mı?		
2	Ütü ısı ayarını kumaşa göre ayarladınız mı?		
3	Ütü tabanının ve paskalanın temizliğini kontrol ettiniz mi?		
4	Ütü işlem sırasına uydunuz mu?		
5	Manto-kaban son ütüsü tekniğine uygun yaptınız mı?		
6	Manto-kaban astar ütüsü tekniğine uygun yaptınız mı?		
7	Manto-kaban form ütüsü tekniğine uygun yaptınız mı?		
TOPLAM			

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa ilgili uygulama faaliyetini tekrar ediniz. Yoksa sonraki uygulama faaliyetine geçiniz.

3.2. Manto-Kaban Son Kontrol İşlemleri

Manto-kabanın üretimi sırasında ara ve son kontroller yapılmalıdır. Ara kontrollerle ürünün bitmiş üretimi tamamlanmadan önce belli aşamalarda kontroller yapıp kalite niteliklerine uyup uyulmadığına bakılır. Hata yapılan noktalar ve hata nedenleri o anda belirlenerek giderilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
<p>Manto-Kaban Duruş Formu Kontrolü Manto-kabanı dikilen bedende bir kişiye ya da mankene giydiriniz. Bedene uyumunu kontrol ediniz.</p> 	<p>Manto-kaban kontrolü için gerekli olan malzemeleri hazır bulundurunuz.</p> <p>Manto-kaban kontrolü esnasında kalite nitelikleri tablosunu esas alınız.</p> <p>Manto-kabanın üretildiği bedene uygun manken seçiniz.</p>
<p>Manto-kaban duruş formu kontrolü esnasında gerekli gördüğünüz düzeltmeleri not alınız.</p>	

<p>Manto-Kabanda Ön Omuzdan Boy Kontrolü Manto-kabarı düz bir zemine düzgün, bolluksuz yerleştiriniz.</p> <p>Ön omuz yaka ucundan etek ucuna dik olarak ölçülür.</p> 	<p>Sağlam mezür kullanınız ve dikkatli ölçüm yapınız.</p> <p>Manto-kaban kontrolü esnasında kalite nitelikleri tablosunu esas alınız. Kalite nitelikleri tablosunda belirtilen tüm noktalarda ölçü kontrolü yapmaya dikkat ediniz.</p> <p>Ölçü kontrolü yapılırken model analizi sayfasında ölçülerin hangi noktaları ifade ettiğine dikkat ediniz. Üründeki kontrolde bu noktaları esas alınız.</p> <p>Manto-kaban ölçü kontrolü esnasında gerekli gördüğünüz düzeltmeleri not almayı unutmayınız.</p>
<p>Manto-Kaban Göğüs Çevresi (Beden) Kontrolü Göğüs hizasında iki yan arasını yere paralel olarak ölçünüz.</p> 	<p>Ölçüm yaparken mantoyu esnetmemeye dikkat ediniz.</p> <p>Ölçümlerinizi kalite nitelikleri tablosu ile karşılaştırmayı unutmayınız.</p>
<p>Manto-Kaban Bel Ölçüsü Kontrolü Bel oyuntusunda iki yan arasını yere paralel olarak ölçünüz.</p>	<p>Tam bel hattından ölçü almaya dikkat ediniz.</p> <p>Ölçümlerinizi kalite nitelikleri tablosu ile karşılaştırmayı unutmayınız.</p>

Manto-Kaban Etek Ucu Kontrolü

Etek ucunda iki yan arasını yere paralel olarak ölçünüz.

Sağ sol beden ön orta hatlarının üst üste yerleştiğini kontrol ediniz.

Manto-Kaban Kol Boyu Kontrolü

Kol ortasında omuzdan kol ucuna dik olarak ölçünüz.

Ölçme işlemini her iki kolda da yapmaya önem veriniz.

Pazu Kontrolü

Kol altında kol alt yan dikişi ile kol ortası arasını yere paralel olarak ölçünüz.

Ölçme işlemini her iki kolda da yapmaya önem veriniz.

	
<p>Kol Ağız Ucu Kontrolü Kol ağız alt dikişi ile kol ortası arasını ölçünüz.</p> 	<p>Ölçme işlemini her iki kolda da yapmaya önem veriniz.</p> <p>Aldığımız ölçüleri kalite nitelikleri tablosu ile karşılaştırmayı unutmayınız.</p>
<p>Kol Evi Ölçü Kontrolü Omuz kol altı arasını ölçünüz.</p> 	<p>Kalite nitelikleri tablosundaki ölçünün alınma şekline (Kol evi dik veya kavisli) uygun ölçme yapınız.</p>
<p>Malzeme Uyum Kontrolü Manto-kaban üretimi için seçilen ana ve yardımcı malzemelerin birbirleriyle ve modelle uyumuna bakınız.</p>	<p>Tespit ettiğiniz uyumsuzlukları not ediniz.</p>

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	İş önlüğünüzü giyip çalışma ortamınızı düzünlediniz mi?		
2	Manto-kaban duruş formu kontrolünü yaptınız mı?		
3	Manto-kaban da ön omuzdan boy kontrolünü yaptınız mı?		
4	Manto-kaban göğüs çevresi (Beden) kontrolünü yaptınız mı?		
5	Manto-kaban bel ölçüsü kontrolünü yaptınız mı?		
6	Manto-kaban etek ucu kontrolünü yaptınız mı?		
7	Manto-kaban kol boyu kontrolünü yaptınız mı?		
8	Pazu kontrolünü yaptınız mı?		
9	Kol ağzı ucu kontrolünü yaptınız mı?		
10	Kol evi ölçü kontrolünü yaptınız mı?		
11	Malzeme uyum kontrolünü yaptınız mı?		
TOPLAM			

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa ilgili uygulama faaliyetini tekrar ediniz. Yoksa sonraki uygulama faaliyetine geçiniz.

3.3. Manto-Kabanda Kritikler Doğrultusunda Düzeltme İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
Kalıpta Düzeltme Kontrol işlemlerinde not ettiğiniz ölçü kritiklerini kalıplarınızda düzeltiniz.	Düzeltme işlemlerini yaptıktan sonra kalıplarda tekrar ölçü kontrolü yaparak kalite nitelikleri tablosu ile karşılaştırmınız.
Malzemede Değişiklik Yapma Kontrol işlemlerinde malzeme değişikliği için aldığınız notları model analiz formuna geçiriniz.	Malzemede yapılan değişiklik için siparişi veren firmadan onay alınız.
Dikiş Tekniklerinde Değişiklik Yapma Dikiş teknikleri değişikliği için aldığınız notları asgari çalışma talimatları formuna geçiriniz.	Yaptığınız değişiklik için siparişi veren firmadan onay alınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1	İş önlüğünüzü giyip çalışma ortamınızı düzenlediniz mi?		
2	Kontrol işlemlerinde not ettiğiniz ölçü kritiklerini kalıplarınızda düzelttiniz mi?		
3	Kontrol işlemlerinde malzeme değişikliği için aldığınız notları model analiz formuna geçirdiniz mi?		
4	Dikiş teknikleri değişikliği için aldığınız notları asgari çalışma talimatları formuna geçirdiniz mi?		
TOPLAM			

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa ilgili uygulama faaliyetini tekrar ediniz. Yoksa modül değerlendirmeye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Öğrenme Faaliyeti I- Manto-Kaban Kesimini, Öğrenme Faaliyeti II- Manto-Kaban Dikimini ve Öğrenme Faaliyeti III- Manto-Kaban Son Ütü ve Son Kontrolünü başarı ile tamamladıysanız öğretmeninize danışarak diğer modüle geçiniz.

KAYNAKÇA

- Kaplan Necla, Yayınlanmamış Ders Notları.
- Alıcı Hatice, **Giyimde Ütüleme Teknikleri ve Yöntemleri**, 2002.
- Çakmak Emci, **Manto-Kaban Dikimi**, Tektim Tekstil Ltd. Şti. İstanbul.
- Durmaz Gönül, **Tekstil Araştırma**, Nisan, 1988.
- İTKİB İstanbul Tekstil ve Konf. İhr. Birlikleri, **Hedef Dergisi**, sayı 147.
- Komisyon, **Tekstil Uygulama**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1994.
- Komisyon, **Tekstil Teknolojisi I. – II.**, 1997.
- Metge, **Temel Kalıp Bilgisi**, Ankara, 2002.